

Bundel van de Raadsplein info/debat van 6 februari 2017

Agenda documenten

Korte terugblik Raadsplein info-debat 6 februari 2017

- 1 RAADZAAL
- 1.1.a Opening en mededelingen (19.30 – 19.40 uur)
- 1.1.b Vaststelling van de agenda
- 1.1.c Inspreken niet-geagendeerde onderwerpen
- 1.2 Debatronde (19.40 - 21.00 uur)
- 1.3 Museale samenwerking Zwolle

Op 9 januari 2017 heeft de raad besloten om de informatienota 'Stand van zaken traject museale samenwerking Zwolle' en de informatienota 'Advies rondom museale samenwerking Zwolle te agenderen voor een informatieronde op het Raadsplein. Met de informatienota rapporteert het college over het proces dat is doorlopen vanaf de besluitvorming door de raad op 4 juli 2016 over de Cultuurnota waarbij is besloten het HCO te vragen om scenario 2 van het LAgroupp rapport verder uit te werken. De door HCO en SMZ geselecteerde kwartiermaker heeft hierover een advies opgesteld met 4 varianten. Het college stemt in met het advies in het rapport om variant D verder uit te werken, met de nadrukkelijke zorg voor gebouwen, collectiebeheer, organisatiestructuur en consequenties voor medewerkers van het SMZ. Het HCO wordt daarmee verantwoordelijk voor de presentatie van de cultuurhistorie in Zwolle, inclusief de (semi) permanente basistoonstelling over de geschiedenis van Zwolle in het Drostenhuis, en inclusief de stadsprogrammering van de 3 verhaallijnen (Moderne Devotie, de Hanze en Democratie). De verdere uitwerking zal leiden tot een plan dat aan de raad ter besluitvorming zal worden voorgelegd. De agendacommissie heeft besloten om de informatieronde te plannen op 30 januari 2017 en de debatronde op 6 februari 2017. Tijdens de informatieronde kunnen fracties vragen stellen aan vertegenwoordigers van SMZ, HCO, Fundatie, aan de kwartiermaker dhr. Sietsma en aan de portefeuillehouder. Voor technische en feitelijke vragen: Anton Tuinman (2460) AB.Tuinman@zwolle.nl

Informatienota Advies rondom museale samenwerking Zwolle

Rapport 'Advies inzake museale samenwerking Zwolle'

Informatienota Stand van zaken traject museale samenwerking Zwolle

Inspiraattekst Dhr J Cnossen - Stichting Grote Kerk - Over het nieuwe museale beleid

Korte terugblik informatieronde 30 januari 2017

- 1.4 Pauze (21.00 – 21.15)
- 1.5 Naar een inclusieve arbeidsmarkt (21.15 – 22.30 uur)

Centraal in de nota 'Naar een inclusieve arbeidsmarkt' staat het streven naar het aan het werk helpen van zoveel mogelijk kwetsbare inwoners, inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Zij moeten een plek vinden in zowel bestaande als nieuwe banen. Het zwaartepunt hierin ligt bij de inwoners die geen (betaald) werk hebben en bij de gemeente in beeld zijn met een (inkomens)ondersteuningsvraag. Om een inclusieve arbeidsmarkt te realiseren is een optimale aansluiting tussen onderwijs, overheid, werkgevers en werkzoekenden noodzakelijk. Hierbij zijn onderwijs en overheid optimaal ondersteunend aan de ontwikkeling van werknemers en aan de vraag van werkgevers. Werkgevers worden in een koppositie gezet en door de gemeente gefaciliteerd met werkgeversdienstverlening, maar daarnaast ook in gezamenlijkheid met Wezo, en publieke en private partners via de Zwolle aan de slag! aanpak, die is gericht op het arbeidsfit maken van kandidaten. Verder moeten positieve kansen van social enterprises benut gaan worden door via integrale dienstverlening en via één aanspreekpunt met sociaal ondernemers mee te denken en hen te faciliteren in hun vraagstukken. Tenslotte wordt beschut werken samen met de aanbieders van dagbesteding Wmo nieuw vormgegeven.

Voor technische en feitelijke vragen: Niels van Oostveen (06-29 20 93 04) N.van.Oostveen@zwolle.nl

Beslisnota Naar een inclusieve arbeidsmarkt

1. Doelgroepen Participatiewet

2. Toekomstbeeld

2016-11-11 M-10 Voldoende plaatsen en snelle verwijzingen Beschut werken

Inspiraattekst dhr Hoek, docent Windesheim - Reactie nota naar een inclusieve arbeidsmarkt

- 1.6 Sluiting (22.30 uur)
- 2 TAKZAAL
- 2.1.a Opening en mededelingen (19.30 – 19.40 uur)
- 2.1.b Vaststelling van de agenda
- 2.2 Debatronde
- 2.3 Proces Reeve (19.40 – 21.00 uur)

Het college heeft de raad d.m.v. een informatienota geïnformeerd over het woningbouwplan Reeve. Het (regionaal) Woningbouwplan Reeve in Kampen is gemaakt in een andere tijd en een andere markt. Inmiddels zijn de tijden gewijzigd en ook speelt dat de Raad van State het bestemmingsplan Reeve in 2013 niet heeft goedgekeurd. Bijstelling van het plan was dus noodzakelijk. Daar is lang aan gewerkt en uiteindelijk heeft er intensief overleg, onder begeleiding van een externe procesbegeleider, plaatsgevonden tussen de gemeente Kampen en de Provincie en de gemeente Zwolle. De actuele marktbehoefte is onderzocht evenals de potentiële toegevoegde waarde van het plan op het bestaande en aanstaande aanbod in de regio. Ook is er gekeken naar de economische uitvoerbaarheid en naar de ladderproofheid van een plan in verschillende groottes. Op basis hiervan zijn er concept-bestuurlijke afspraken geformuleerd om tot een gezamenlijke oplossing te komen: Er komen 600 woningen in het middeldure en dure segment, in een exclusief waterrijk woonmilieu in Reeve, in de periode 2017-2027. Kampen wil hierbinnen nog een aandeel sociale woningen, mits dat te onderbouwen is. 350 Woningen komen uit de lokale behoefte van Kampen; 90 woningen uit de bovenregionale markt en 160 woningen uit de Zwolse woningbouwbehoefte. Kampen en Zwolle zorgen ervoor dat dit mogelijk is binnen de afgesproken kaders voor de woningbouwprogramma's, conform de regionale woonafspraken. Voor deze bijdrage is volgens het college voldoende ruimte binnen het Zwolse programma voor die periode (ca. 6.000 woningen). Hierdoor voorziet het college dan ook geen financiële gevolgen bij de uitvoering van de bestuurlijke afspraken. Voor technische en feitelijke vragen: Patricia Gerrits, PC.Gerrits@zwolle.nl/038-4982088

Informatienota Proces Reeve

Bestuurlijke Afspraken Reeve 2 december 2016

Achtergrondinformatie Reeve bij informatienota raad

5-1 Agenderingsverzoek SP- Proces Reeve

2.4

Sluiting (21.00 uur)

Raadsplein info/debat

Vergadering d.d.	6 februari 2017
Locatie	Raadzaal / Takzaal
Aanvang	19.30
Eindtijd	22.30
Voorzitter	Dhr. M. van Willigen / Dhr. F. Mussche
Griffier/secretaris	Mevr. M. Zweers / Dhr. H.C. Veraart

1. RAADZAAL

1.1.a. Opening en mededelingen (19.30 – 19.40 uur)
De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur

1.1.b. Vaststelling van de agenda
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

1.1.c. Inspreken niet-geagendeerde onderwerpen
Er hebben zich geen sprekers gemeld.

1.2. Debatronde (19.40 - 21.00 uur)

1.3. Museale samenwerking Zwolle

Op 30 januari 2017 heeft de raad de informatienota 'Stand van zaken traject museale samenwerking Zwolle' en de informatienota 'Advies rondom museale samenwerking Zwolle' behandeld in een informatieronde. Vanavond wordt hierover het debat gevoerd. Met de informatienota's rapporteert het college over het proces dat is doorlopen vanaf de besluitvorming door de raad op 4 juli 2016 over de Cultuurnota waarbij is besloten het HCO te vragen om scenario 2 van het LAGroup rapport verder uit te werken. Het HCO wordt daarmee verantwoordelijk voor de presentatie van de cultuurhistorie in Zwolle, inclusief de (semi) permanente basistoonstelling over de geschiedenis van Zwolle in het Drostenhuis, en inclusief de stadsprogrammering van de 3 verhaallijnen. Door HCO en SMZ is een kwartiermaker geselecteerd die een advies heeft opgesteld met 4 varianten. Het college stemt in met het advies in het rapport om variant D verder uit te werken, met de nadrukkelijke zorg voor gebouwen, collectiebeheer, organisatiestructuur en consequenties voor medewerkers van het SMZ. HCO en SMZ kunnen zich beiden vinden in de keuze voor en uitwerking van variant D. De verdere uitwerking zal leiden tot een plan dat aan de raad ter besluitvorming zal worden voorgelegd. De debatkwestie luidt: Bent u het eens met de keuze van het college om over te gaan tot uitwerking van variant D uit het advies van de kwartiermaker?

De meeste fracties kunnen zich vinden in de keuze van het college voor nadere uitwerking van variant D. Hiermee kan het verhaal van Zwolle met de verhaallijnen voor zowel de eigen inwoners als voor bezoekers zo stevig mogelijk neergezet worden. Wel worden vraagtekens gezet bij het proces tot nu toe, in het bijzonder de rol van het SMZ. Daarnaast worden vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over de (inhoudelijke) invulling van de gebouwen, huisvestingslasten in relatie tot de bezuiniging van 3 ton, de zwaarte van de op te richten stichting en eventuele frictiekosten. Verder vragen de fracties aandacht voor de zorg voor de huidige medewerkers en expertise van het SMZ. Tenslotte wordt aan het college de oproep gedaan om zo snel mogelijk over te gaan tot de nadere uitwerking van variant D, zodat dit binnen afzienbare tijd aan de raad voorgelegd kan worden.

In zijn reactie erkent de wethouder de opmerkingen over het proces en het rommelige beeld van de afgelopen weken. Zoals gemeld in de laatste informatienota bleek eind December

dat de partijen het niet eens waren over de organisatievorm en dat het college de knoop zou moeten doorhakken. Vorige bleek er toch overeenstemming te zijn. Dat is een mooi uitgangspunt, maar tegelijk jammer van de verspilde tijd. Het vraagt ook van het SMZ om nu verantwoordelijkheid te nemen en om de rust richting medewerkers te bewaren. Het verdere proces tot aan de uitwerking zal zorgvuldig gepland en volledig transparant plaatsvinden.

De nadere uitwerking zal een antwoord geven op veel van de opmerkingen en vragen van de raad. Zoals ook over de precieze vormgeving en taken van de stichting binnen variant D. Wat betreft de nieuwbouw is het inderdaad de bedoeling dat er een sterk concept ontwikkeld wordt voor de inhoudelijke invulling, samenhang en regie is het uitgangspunt. Verder moet helder zijn dat de bezuiniging van 3 ton kaderstellend is en dat er geen aanvullende bezuiniging voortvloeit uit de verschuiving van huisvestingslasten. Als de raad opnieuw wil kijken naar de financiële kaders dan moet dat beoordeeld worden zodra de nadere uitwerking er is en deze in een breder kader geplaatst kan worden. De voorjaarsbrief is daarvoor niet het juiste moment. Ook de frictiekosten worden bij de uitwerking in beeld gebracht, als hiervoor nog middelen nodig zijn, dan komt die vraag op dat moment bij de raad. Goede zorg voor de medewerkers van het SMZ is één van de belangrijkste opgaven. Goed werkgeverschap staat daarbij centraal. De reorganisatie vraagt veel van de medewerkers en daarom zal op individueel niveau met hen het gesprek gevoerd worden. Daarbij wordt zorgvuldig gekeken naar de match tussen de huidige medewerkers van het SMZ en de benodigde capaciteit binnen de opdracht van het HCO. Hierin ondersteunt de gemeente zoveel mogelijk en waar dat kan met haar expertise.

Aan het eind van de vergadering concludeert de voorzitter dat alle standpunten zijn uitgewisseld. De informatienota zal worden omgebouwd naar een beslisnota, zodat de raad zich duidelijk kan uitspreken over het voorstel van het college om variant D verder uit te laten werken. Besluitvorming zal plaatsvinden op 13 februari aanstaande.

1.4. Pauze (21.00 – 21.15)

1.5. Naar een inclusieve arbeidsmarkt (21.15 – 22.30 uur)

Centraal in de nota 'Naar een inclusieve arbeidsmarkt' staat het streven naar het aan het werk helpen van zoveel mogelijk kwetsbare inwoners, inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Zij moeten een plek vinden in zowel bestaande als nieuwe banen. Het zwaartepunt hierin ligt bij de inwoners die geen (betaald) werk hebben en bij de gemeente in beeld zijn met een (inkomens)ondersteuningsvraag. Om een inclusieve arbeidsmarkt te realiseren is een optimale aansluiting tussen onderwijs, overheid, werkgevers en werkzoekenden noodzakelijk. Hierbij zijn onderwijs en overheid optimaal ondersteunend aan de ontwikkeling van werknemers en aan de vraag van werkgevers. De raad wordt gevraagd om in te stemmen met de wijze waarop aan het realiseren van de inclusieve arbeidsmarkt in Zwolle samen met werkgevers, werknemers en onderwijs invulling wordt gegeven. Aan het begin van de vergadering spreekt de heer Pim Hoek in, namens hogeschool Windesheim. Hij geeft aan hoe onderwijs betrokken kan worden bij de realisatie van een inclusieve arbeidsmarkt. Zijn inspreektekst is bij de stukken gevoegd. De woordvoerders van de fracties geven hun visie op het onderwerp en verwijzen regelmatig naar de op 23 januari gehouden informatiebijeenkomst. Een aantal fracties is van mening dat het college de arbeidsmarkt te veel als uitgangspunt heeft genomen, terwijl zij vinden dat de mens centraal moet staan. Zij vinden dat de (lokale)overheid een stevige rol moet spelen. Zij geloven er niet in dat de 'markt' het wel op lost. Daarnaast moet er oog zijn voor duurzaam werk; passend, gevarieerd en met een fatsoenlijke beloning. Veel fracties pleiten voor het inzetten van een detacheringsconstructie. Zwolle is een sterke economische regio, maar het aantal banen voor laag opgeleiden groeit te weinig. Belangrijk is om werkgevers te vragen wat zij nodig hebben om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te kunnen nemen. Wethouder Vedelaar benadrukt de relatie met de andere onderdelen binnen het sociaal domein, zoals is aangegeven in de transformatienota. Het is zaak om mensen in beweging te krijgen en stapjes te laten zetten op de participatieladder. Wezo en WRA (afdeling werk,

re-integratie en arbeidsontwikkeling) spelen een centrale rol en hebben de kracht, kennis en kunde. Ze is het er wel mee eens om dit dé maatschappelijke onderneming van Zwolle te noemen. We kiezen een actieve benadering en zijn continu in gesprek met werkgevers. Regionaal wordt er met 14 gemeenten samengewerkt met dezelfde instrumenten en dezelfde aanpak. In samenwerking wordt er ook resultaat behaald in het kader van SROI (social return of investment). De rol van het onderwijs m.b.t. jobcoaching heeft voordelen en moet verder worden uitgewerkt. Het aantal beschutte werkplekken is gesteld op 26. Bij de PPN komen nadere voorstellen. Over concrete resultaten zal de raad geïnformeerd worden bij de jaarrekening. Aan het eind van de bespreking concludeert de voorzitter dat het voorstel voor besluitvorming geagendeerd kan worden op 6 maart 2017.

1.6. Sluiting (22.30 uur)

2. **TAKZAAL**

2.1.a. Opening en mededelingen (19.30 – 19.40 uur)

De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur.

2.1.b. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2.2. Debatronde

2.3. Proces Reeve (19.40 – 21.00 uur)

Op 9 januari heeft de raad op verzoek van de SP en GroenLinks besloten deze informatienota te agenderen voor een debat. De informatienota gaat over het woningbouwplan Reeve in Kampen. Aanvankelijk zouden daar veel woningen komen, maar in 2013 heeft de Raad van State het bestemmingsplan afgekeurd. Aan de noodzakelijke bijstelling van het plan is lang gewerkt. Er heeft onder begeleiding van een externe procesbegeleider intensief overleg plaatsgevonden tussen de gemeente Kampen en de Provincie Overijssel en de gemeente Zwolle. Uiteindelijk zijn er concept-bestuurlijke afspraken geformuleerd om tot een gezamenlijke oplossing te komen. In deze bestuurlijke afspraken wordt voorgesteld om 160 woningen van de Zwolse woningbehoefte af te staan aan het project Reeve. Volgens het college is hiervoor voldoende ruimte binnen het Zwolse woningbouwprogramma. De agenderende partijen vragen zich echter af of de bestuurlijke afspraken niet nadelig zijn voor Zwolle. En of deze passend zijn in de verwachtingen dat Zwolle de komende jaren de belangrijkste groeikern is in de regio. De woordvoerders van SP en GroenLinks vinden dat Zwolle niet moet instemmen met de concept-bestuurlijke afspraken. De plannen staan haaks op het provinciaalbeleid en de woningbouwafspraken die in West Overijssel zijn gemaakt. Ze stellen dat woningbouw in dit waardevol buitengebieden alleen maar bedoeld is om een financieel probleem van Kampen (en de provincie) op te lossen. De agenderende partijen menen dat Zwolle met het mes op tafel gedwongen is aan de deal mee te werken, maar die 160 woningen hebben we zelf hard nodig. De meeste andere woordvoerders zijn het niet eens met SP en GroenLinks. Zij wijzen op het belang van samenwerking en solidariteit in deze regionale woningmarkt. Bij het opstellen van de structuurvisie in 2008 is door Zwolle er op aangedrongen om de opgave deels door de regio te laten invullen. Het gaat nu om het afstaan van 16 woningen per jaar en dit heeft maar een marginaal effect op de Zwolse woningmarkt. Verder wordt er op gewezen dat hier sprake is van een uniek concept. Een sub-urbaan waterrijk woonmilieu voor de regionale en bovenregionale behoefte. Dit geeft geen concurrentie met bijvoorbeeld de Oude Mars. Wethouder Vedelaar zegt dat voor Zwolle de regionale woonbehoefte uitgangspunt is. Kampen heeft de overprogrammering aangepakt en in het bijgestelde plan is de behoefte door gedegen onderzoek aangetoond. Er is hier sprake van een groot IJsseldelta project met wateropgaven en mogelijkheden voor recreatie. Een gebiedsontwikkeling waarbij landbouwgrond wordt omgebouwd tot natuur. Nadat de partners zich hebben uitgesproken over de concept-bestuurlijke afspraken, is het aan Kampen om te besluiten en een goed bestemmingsplan op te stellen. Aan het eind van de

bespreking kan de informatienota voor kennisgeving worden aangenomen. SP en GroenLinks overwegen tijdens de komende besluitvormingsronde een motie vreemd aan de orde van de dag in te dienen.

2.4. Sluiting (21.00 uur)

De voorzitter sluit de vergadering om 20.23 uur.

Raadsplein info/debat

Datum 6 februari 2017

onderwerp Museale samenwerking Zwolle
portefeuillehouder Jan Brink
informant Tuinman, Anton (2460)
afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Voorgesteld besluit raad**Wij stellen u voor kennis te nemen van:**

1. Het rapport 'Advies inzake museale samenwerking Zwolle'.
2. De uitkomsten van 'Gesprekken proces samenwerking SMZ-HCO'.

Het collegebesluit 'variant D uit het rapport *'Advies inzake museale samenwerking Zwolle'* verder te laten uitwerken op de gevolgen voor personeel, organisatie, collectiebeheer en (toekomstig) gebruik gebouwen

Informatienota voor de raad

Datum 3 januari 2017

Onderwerp	Advies rondom museale samenwerking Zwolle
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder J.E. Brink

Informant AB Tuinman
Afdeling / OW
Telefoon 038 498 2460
Email AB.Tuinman@zwolle.nl
Bijlagen 1. Rapport 'Advies inzake museale samenwerking Zwolle'

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Het rapport 'Advies inzake museale samenwerking Zwolle'.
2. De uitkomsten van 'Gesprekken proces samenwerking SMZ-HCO'.
3. Het collegebesluit 'variant D uit het rapport *'Advies inzake museale samenwerking Zwolle'* verder te laten uitwerken op de gevolgen voor personeel, organisatie, collectiebeheer en (toekomstig) gebruik gebouwen.

Inleiding

Zwolle wil de attractiviteit van de binnenstad versterken en een aantrekkelijker verblijfsklimaat voor onze inwoners en toeristen verbeteren. De Cultuurhistorie van Zwolle speelt hierbij een belangrijkere rol.. Door middel van het rapport van Lagroup: '*Versterking en samenwerking cultuurhistorisch domein Zwolle*' zijn drie verhaallijnen en een aanzet voor de organisatie van het verbeteren van de beleving van de Cultuurhistorie gepresenteerd.

Op 4 juli 2016 heeft de gemeenteraad de Cultuurnota vastgesteld. Daarbij is besloten het Historisch Centrum Overijssel (HCO), te vragen om scenario 2 van het LAgroupp rapport verder uit te werken. Dit scenario gaat er van uit dat de functie 'Historisch museum' opgaat in het HCO, waarbij de zelfstandige Stedelijk Museum Zwolle (SMZ) organisatie ophoudt te bestaan. HCO wordt verantwoordelijk voor de presentatie van de cultuurhistorie in Zwolle, inclusief de (semi)permanente basistoonstelling over de geschiedenis van Zwolle in het Drostenhuis, en inclusief de stadsprogrammering van 'Het verhaal van Zwolle'. Het HCO wordt daarmee de regisseur van 'Het verhaal van Zwolle'. Expliciet heeft de raad meegegeven dat op de onderdelen: huisvesting, collectie, personeel en organisatievorm een nadere uitwerking nodig is voor een zorgvuldig besluit kan worden genomen.

Omdat dit scenario zowel het HCO als het SMZ direct aangaat, heeft het HCO ervoor gekozen om in samenwerking met het SMZ tot een gezamenlijke opdrachtformulering en selectie van een kwartiermaker te komen. De kwartiermaker is onafhankelijk te werk gegaan.

Deze opdracht aan de kwartiermaker luidde samengevat:

Datum

3 januari 2017

- a. richt het proces in om te komen tot de in het raadsbesluit van 4 juli 2016 en het rapport van LAGroup (december 2015) beoogde samenwerking tussen de Zwolse cultuurhistorische museale instellingen, inclusief de taakstelling van € 0,3 mln per jaar ingaande 2018 op het SMZ;
- b. onderzoek in dit verband de in scenario 2 van het rapport LAGroup genoemde fusie tussen het Historisch Centrum Overijssel (HCO) en het Stedelijk Museum Zwolle (SMZ), met name voor wat betreft de gevolgen voor personeel, organisatie, collectiebeheer en (toekomstig) gebruik van gebouwen;
- c. betrek bij dit onderzoek de inspanningsverplichting om het nieuwbouwdeel van het SMZ te behouden voor cultuurhistorisch Zwolle;
- d. betrek bij dit onderzoek behalve HCO en SMZ ook overige stakeholders (De Fundatie, Grote Kerk en andere);
- e. streef naar besluitvorming op hoofdlijnen in september 2016 en definitieve onomkeerbare besluitvorming voor 1 januari 2017.

Kern van de opdracht is het onderzoeken van fusiemogelijkheden HCO/SMZ waarbij HCO verantwoordelijk wordt voor de functie 'Historisch museum', waarbij de zelfstandige Stedelijk Museum Zwolle (SMZ) organisatie ophoudt te bestaan. Wel zal er aandacht zijn voor de krachtige elementen waarmee het verhaal van Zwolle al deels verteld wordt, zoals de fysieke uitstraling van onder andere het Drostenhuis. De daarin aanwezige, sterk aan de stad verbonden collecties verdienen een toekomstbestendige doorontwikkeling. Dit zijn kernelementen van het cultuurhistorische verhaal van Zwolle die juist door de toevoeging van de nu nog verborgen stukken in het HCO een extra uitstraling kunnen krijgen. Door organisatorisch een stap te zetten die op de inhoud een bredere scope legt op de manier waarop collectie, verhaal en culturele uitstraling een bijdrage leveren aan de beleving van de stad ontstaat een kans om de waardevolle elementen van het SMZ een krachtiger positie te geven. Naast de zorgvuldigheid op gebouwen, personeel en collectie, is in de planvorming ook deze insteek een kernuitgangspunt.

Op basis van de verstrekte opdracht heeft de kwartiermaker de relevante documentatie bestudeerd en zijn, behalve met de opdrachtgevers, gesprekken gevoerd met betrokken personen en instanties. Met enkele partijen zijn meerdere gesprekken gevoerd om tot een weloverwogen advies te komen. Met de direct belanghebbenden zijn de verschillende varianten besproken. De kwartiermaker heeft geconcludeerd dat een fusie niet mogelijk is gezien de ontbrekende instemming van de rijksoverheid. Wel heeft hij een viertal varianten voor intensieve samenwerking verder onderzocht. De voorgestelde varianten zijn (zie rapport '*Advies inzake museale samenwerking Zwolle*' voor uitgebreide toelichting):

Variant A: Bestuurlijke en organisatorische fusie: Stichting SMZ en Gemeenschappelijke Regeling (GR) HCO gaan over in een nieuwe rechtsvorm met één bestuur, één directie en één organisatie.

Variant B: Indien de bestaande bestuurlijke rechtsvormen (GR HCO en Stichting SMZ) in stand zouden blijven kunnen beide musea via een personele unie onder één directie worden gebracht: de directeur HCO wordt tevens directeur SMZ en is verantwoordelijk jegens twee besturen. Het ligt voor de hand dan het bestuursmodel van het SMZ te wijzigen in een Raad Van Toezicht-model.

Variant C: Een derde, minst vergaande, optie is dat wordt afgezien van bestuurlijke en institutionele ingrepen en dat de synergie en samenwerking ten aanzien van het *Verhaal van Zwolle* wordt gezocht in (heldere en afdwingbare) samenwerkingsafspraken tussen de directies van HCO en SMZ.

Variant D: De vierde optie is de herstructurering van het SMZ en integratie van de SMZ-taken, voor wat betreft het *Verhaal van Zwolle*, in het HCO dat daartoe een nauwe samenwerkingsrelatie aangaat met

Datum 3 januari 2017

een museale expertise-organisatie (zo mogelijk Museum De Fundatie). Waarbij de gemeente een rol zou moeten spelen bij de huisvesting van het SMZ.

De kwartiermaker heeft eind november moeten concluderen dat er geen overeenstemming is over de te kiezen variant en dat een tussenstap nodig is voor er kan worden overgegaan tot een nadere precieze uitwerking van de eerder genoemde onderdelen.

Kernboodschap

Omdat er geen overeenstemming is bereikt over de organisatievorm, is het nog niet mogelijk gebleken om een uitwerkingsplan te maken voor de nieuwe organisatie.

Het rapport '*Advies inzake museale samenwerking Zwolle*' geeft aan dat het noodzakelijk is dat bepaald wordt of de geschetste varianten voldoen aan de kaders van het gemeentebestuur.

Wij hebben geconstateerd dat er een zorgvuldig proces is doorlopen en dat variant D de beste uitwerking is van het door de raad gekozen scenario. Het is noodzakelijk dat er duidelijkheid komt over het toekomstig organisatiemodel.

Door te kiezen voor variant D ontstaat er duidelijkheid voor alle betrokken organisaties en kan er de komende periode vol worden ingezet op uitwerking van deze variant. Bij deze uitwerking zullen de kaders van de raad met betrekking tot het gebruik van de gebouwen en de nadrukkelijke zorg voor personeel en collectie worden betrokken.

Het betreft een uitwerking binnen het door de raad gekozen scenario 2 waarbij het HCO verantwoordelijk wordt voor de presentatie van de cultuurhistorie in Zwolle, inclusief (semi)permanente basistoonstelling over de geschiedenis van Zwolle in het Drostenhuis, en inclusief de stadsprogrammering van de drie verhaallijnen (Moderne Devotie, de Hanze en Democratie).

Rapport advies inzake museale samenwerking Zwolle

De kwartiermaker heeft in zijn rapport '*Advies museale samenwerking Zwolle*' geconcludeerd dat een fusie niet mogelijk is tussen HCO en SMZ en geeft aan dat het noodzakelijk is dat bepaald wordt of de geschetste organisatievarianten voldoen aan de kaders van het gemeentebestuur en adviseert:

'Variant D (Herstructurering Stichting SMZ) is de meest duidelijke breuk met het verleden en faciliteert optimaal synergie voor het Verhaal van Zwolle. De regie op de cultuurhistorie van Zwolle ligt volledig en eenduidig bij de directeur HCO. Deze taak zal –organisatorisch en financieel- volledig separaat worden georganiseerd van de werkzaamheden die voor de deelnemende gemeenten worden verzorgd. De huidige taken van het HCO worden hierdoor dus niet geraakt.

De zorg voor de SMZ-collecties (depots) moet dan overgaan naar een andere partij.

HCO zal meerjarige samenwerkingsafspraken willen maken met Museum De Fundatie op het gebied van museaal advies en samenwerking met betrekking tot thema's en exposities. Het functioneren van de Adviesraad Verhaal van Zwolle geeft hierbij positie aan de instellingen die deelnemen in het Erfgoedplatform.

De nieuwbouw kan, als "kunstverzamelgebouw" voor de stad, in beheer komen bij de gemeente, de kantoren Voorstraat kunnen commercieel worden verhuurd. Wat blijft is de zorg voor het Drostenhuis, dat eveneens naar de gemeente kan overgaan of waarvoor een beheersstichting (Stichting Drostenhuis) kan worden opgericht.

Er ontstaat een noodzaak tot personele herschikking met het risico van overtolligheid en dus frictiekosten.'

Datum 3 januari 2017

Zowel de besturen van HCO als de Fundatie kunnen zich vinden in bovenstaand advies. Beide directeuren krijgen ruimte van hun bestuur om een langdurige, meerjarige samenwerking aan te gaan en de (financiële) gevolgen daarvan in beeld te brengen.

Het bestuur van SMZ kan zich niet vinden in het advies en wil graag variant A (fusie) en B (personele unie) verder verkennen.

Gesprekken proces samenwerking SMZ HCO

Het SMZ is met het HCO gedurende het gehele proces actief betrokken geweest bij gesprekken met de kwartiermaker. Na het verschijnen van het rapport heeft het bestuur van het SMZ begin december 2016 de ruimte gevraagd en gekregen om voor de Kerst 2016 te onderzoeken of er een breder gedragen organisatiemodel mogelijk is. U bent als raad hierover recent geïnformeerd. De gesprekken hebben wel geleid tot meer duidelijkheid over intenties, doelstellingen en ambities, maar niet tot overeenstemming over de organisatievorm waarin de beoogde samenwerking vorm moet krijgen.

Het HCO onderschrijft de conclusie van de kwartiermaker voor een samenwerking met De Fundatie m.b.t. de presentatie van het Verhaal van Zwolle en kiest voor variant D (overdracht van taken van het SMZ aan het HCO). Het SMZ heeft een voorkeur voor een niet-vrijblijvende en duurzame samenwerking met het HCO en kiest voor variant A of B, dan wel een variant daarop. Het college verwacht echter op basis van de bevindingen van de kwartiermaker niet dat een nieuwe beoordeling of verkenning zal leiden tot andere inzichten.

Vrijdag 13 januari jl. heeft een gesprek plaatsgevonden tussen bestuur SMZ en wethouder J.E. Brink. Daarbij heeft het SMZ opnieuw aangegeven zich niet te kunnen vinden in variant D en heeft bovendien aangegeven dat ze een alternatief plan heeft verkend. Het betreft een plan omtrent samenwerking tussen stedelijke musea langs de IJssel.

Het bestuur van SMZ heeft aangegeven zich weliswaar niet te committeren aan variant D, maar bij een besluit van het college wel te willen meewerken aan de uitwerking van deze variant.

Proces:

Met het onderzoek van LaGroup, de besluitvorming en kaderstelling door de raad bij de Cultuurnota en de vervolgoopdracht van de kwartiermaker is een zorgvuldig proces gaande dat impact heeft voor de betrokken organisaties en met name voor het SMZ. Vanwege die impact hebben HCO en SMZ gezamenlijk de opdracht geformuleerd voor de kwartiermaker en met instemming de onafhankelijke kwartiermaker gekozen. Daarnaast heeft het college na het verschijnen van het rapport '*Advies inzake museale samenwerking Zwolle*' het bestuur van SMZ de mogelijkheid gegeven tot een breder gedragen voorstel te komen. Dit is helaas niet gelukt. Dat het SMZ op dit moment in het zorgvuldige proces nog met een alternatief plan komt, is ongewenst. Het plan past bovendien niet binnen de geformuleerde ambities van de Cultuurnota en daarmee de opdracht van de gemeenteraad. De Cultuurnota streeft meer onderlinge samenwerking binnen de Zwolse cultuurdragers na en het beter presenteren van het cultuurhistorisch verhaal van Zwolle staat centraal.

Om duidelijkheid te verschaffen aan alle betrokken partijen en scenario 2 van LaGroup conform de opdracht van de raad verder uit te werken, is het noodzakelijk dat het college een besluit neemt over de voorgestelde varianten. De noodzaak van snelle besluitvorming zonder afbreuk te doen aan zorgvuldigheid wordt door alle partijen benadrukt.

Datum

3 januari 2017

Standpunt college:

Het college neemt de analyse en het advies van de kwartiermaker over. Variant A is niet haalbaar, onder andere vanwege het bezwaar van de rijksoverheid en de ongewenste medeverantwoordelijkheid die door een fusie zou ontstaan voor de overige HCO leden (Deventer en mogelijk straks Kampen). De varianten B (personele unie) en C (centrale regie) zijn kwetsbaar en sub-optimaal. Naar onze mening is het noodzakelijk dat het HCO een sleutelpositie krijgt in de nieuwe situatie. Zonder HCO komen we niet verder in het proces dat we met de raad hebben afgesproken.

Nu er geen overeenstemming is tussen HCO en SMZ, is het college van mening dat er met het besluit van variant D het uiteindelijke doel *'Een effectieve samenwerking met een flexibele organisatie die de cultuurhistorische waarde van Zwolle optimaal zichtbaar maakt en promoot met daarbij een besparing van € 300.000 als financiële taakstelling'* (bron: rapportage LAgrouP) behaald kan worden. Het college stemt in met het advies om variant D verder in te vullen om zo tot eenduidige regie te komen op keuze van thematiek, vormgeving en locatie van exposities en educatieve activiteiten. Hiermee maken we de weg vrij voor het hernieuwd en toekomstvast positioneren van het 'verhaal van Zwolle' onder de regie van het HCO met de sterke elementen uit het SMZ en in samenwerking met een museaal expertisecentrum.

Van belang is dat bij de verdere uitwerking van variant D ook 'toezicht' op 'Het verhaal van Zwolle' vormgegeven wordt. Het is daarbij denkbaar dat direct betrokkenen zoals dat *'De Vrienden van het SMZ'*, de *'VORG (Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis, eigenaar van 40% van collectie SMZ' en eventueel (een deel van) het bestuur SMZ* als direct belanghebbenden, hier een rol in krijgen.

Consequenties

Door nu een besluit te nemen over de organisatievorm ontstaat voor de betreffende organisaties duidelijkheid welke richting leidend is. Deze tussenstap is nodig om verder te kunnen gaan met het ingezette zorgvuldige proces. Er wordt nu verder gewerkt aan de opdracht om scenario 2 van het rapport LAgrouP met zorg voor personeel, organisatie, gebouwen en collectie uit te werken in een plan. Het SMZ heeft weliswaar aangegeven dat ze zich niet op basis van eigen voorkeur wil committeren aan variant D maar wel zal meewerken aan de uitwerking van deze variant.

Communicatie

Er is naar aanleiding van het collegebesluit een persbericht uitgegaan.

Vervolg

Er zal een verdere uitwerking van Scenario 2 plaatsvinden conform variant D met de nadrukkelijke zorg voor gebouwen, collectiebeheer, organisatiestructuur en consequenties voor de medewerkers van het SMZ. Het HCO wordt verantwoordelijk voor de presentatie van de cultuurhistorie in Zwolle, inclusief de (semi) permanente basistoonstelling over de geschiedenis van Zwolle in het Drostenhuis, en inclusief de stadsprogrammering van de 3 verhaallijnen (Moderne Devotie, De Hanze en Democratie). Wij zullen conform het advies van de kwartiermaker het bestuur SMZ verzoeken om een interim directeur aan te stellen om de overdracht van bovenstaande taken van het SMZ naar het HCO te realiseren met nadrukkelijke zorg voor het personeel en collectie. De gemeente is bereid om bij de verdere uitwerking van het gebruik van de gebouwen een rol te nemen waarbij een bestemming voor Kunst en Cultuur uitgangspunt is. Tevens dient de meerjarige samenwerking tussen HCO en de Fundatie en de inrichting van een Adviesraad 'Verhaal van Zwolle' vorm te krijgen voor de kwalitatieve

Datum 3 januari 2017

samenhangende ontwikkeling van 'Het Verhaal van Zwolle'. De verdere uitwerking zal leiden tot een plan dat aan de raad ter besluitvorming zal worden voorlegd.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang

Kenmerk 29285

Onderwerp Museale samenwerking Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-01-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 6 februari 2017,

de voorzitter,

de griffier,

sietsma advies toezicht & bestuur

Valkenhof 16, 3853 BR Ermelo, 06 25 07 23 80, sietsma@solcon.nl
BTW nr. NL068998491 B01, KVK 658284887

ADVIES INZAKE MUSEALE SAMENWERKING ZWOLLE

Zwolle, 22 november 2016

Herman Sietsma, kwartiermaker

INHOUDSOPGAVE

0.	Opdracht, aanpak en vervolg	3
1.	Het Verhaal van Zwolle	4
2.	HCO en SMZ	5
3.	Overige direct betrokken stakeholders	9
4.	Eindbeeld	14
5.	Regie op het Verhaal van Zwolle	15
6.	Het museale concept en de collecties	16
7.	Organisatorische keuzen: Vier varianten A, B, C en D	17
8.	Afweging en Advies	21
9.	Toekomstige functie gebouwen SMZ	23
10.	Taakstelling 0,3 mln	24
11.	Voorstel	25

Bijlage: gesprekspartners

0. Opdracht, aanpak en vervolg

Opdracht

De opdracht van de opdrachtgevers, Arie Slob (directeur HCO) en Marc den Hertog (directeur SMZ), dd. juli 2016 aan de kwartiermaker luidde samengevat:

- a. richt het proces in om te komen tot de in het raadsbesluit van 4 juli 2016 en het rapport van LaGroup (december 2015) beoogde samenwerking tussen de Zwolse cultuurhistorische museale instellingen, inclusief de taakstelling van € 0,3 mln per jaar ingaande 2018 op het SMZ;
- b. onderzoek in dit verband de in scenario 2 van het rapport LaGroup genoemde fusie tussen het Historisch Centrum Overijssel (HCO) en het Stedelijk Museum Zwolle (SMZ), met name voor wat betreft de gevolgen voor personeel, organisatie, collectiebeheer en (toekomstig) gebruik van gebouwen;
- c. betrek bij dit onderzoek de inspanningsverplichting om het nieuwbouwdeel van het SMZ te behouden voor cultuurhistorisch Zwolle;
- d. betrek bij dit onderzoek behalve HCO en SMZ ook overige stakeholders (De Fundatie, Grote Kerk en andere);
- e. streef naar besluitvorming op hoofdlijnen in september 2016 en definitieve onomkeerbare besluitvorming voor 1 januari 2017.

Aanpak en vervolg

Op basis van de verstrekte opdracht is de relevante documentatie bestudeerd en zijn, behalve met de opdrachtgevers, gesprekken gevoerd met de personen/instanties, genoemd in de bijlage.

In dit advies zijn enkele varianten beschreven en is, aansluitend bij het raadsbesluit van 4 juli 2016, de aanbeveling gedaan om te kiezen voor de variant (D) waarbij het SMZ als organisatorische en bestuurlijke entiteit ophoudt te bestaan, de regie op het *Verhaal van Zwolle* wordt gelegd bij het HCO en waarbij Museum De Fundatie wordt gevraagd diensten te verlenen op het punt van de museale ontwikkeling en de zorg voor de collectie.

Alvorens hiervoor een business case te ontwikkelen is het van belang dat de besturen van SMZ, HCO en Museum De Fundatie zich hierover uitspreken, waarbij condities die de gemeente Zwolle – subsidieverstrekker- daarvoor formuleert van groot belang zijn.

1. Het *Verhaal van Zwolle*

Het *Verhaal van Zwolle* beter vertellen: dat is in enkele woorden de ambitie van het gemeentebestuur en de grote culturele en cultuurhistorische instellingen.

Op dit gebied zijn de grote Zwolse spelers het Historisch Centrum Overijssel (HCO), het Stedelijk Museum (SMZ), Museum De Fundatie en de Grote of St. Michaëlskerk. Naast deze vier instellingen zijn er andere actoren, activiteiten, opleidingen, gezelschappen en instellingen die aan dit verhaal (kunnen) bijdragen. In het in opdracht van b en w vervaardigde rapport van bureau LaGroup (2015) is aangegeven dat de **kwaliteit en samenhang** in al deze activiteiten moet (en kan) toenemen. De gemeenteraad heeft in de Cultuurnota 2016-2020, vastgesteld op 4 juli 2016, dit standpunt als beleid aanvaard. Drie thema's zijn benoemd aan de hand waarvan het *Verhaal van Zwolle* de komende jaren voor het voetlicht zal worden gebracht, t.w.

*de Moderne Devotie,

* de Hanze en

*de democratie.

Zwolle kan in elk van deze drie thema's excelleren door het verhaal -opnieuw en vernieuwd- te vertellen. Die verhalen gaan over geschiedenis en cultuurhistorie, maar vooral en ook over hun betekenis voor vandaag en morgen. Daarbij wordt de samenhang met de twee Hanzesteden Deventer en Kampen gezien en de samenwerking gezocht.

Als we spreken over het *Verhaal van Zwolle* kan letterlijk worden gedacht aan verhalen, lezingen, debatten, maar ook aan kunstwerken, objecten, aan locaties, aan theatrale producties, dus alle uitingen die leiden tot cultuuroverdracht. We concentreren ons hier op de museale actoren.

De gemeenteraad besloot op 4 juli 2016 dat het HCO verantwoordelijk wordt voor deze cultuurhistorische samenhang in Zwolle en dat het HCO een **fusie** met het SMZ moet uitwerken voor wat betreft de gevolgen voor personeel, organisatie, collectiebeheer en toekomstig gebruik van het SMZ-gebouw, in overleg met alle betrokken partijen. Daarbij is besloten dat het HCO verantwoordelijk wordt voor de functie "historisch museum" (de presentatie van de Zwolse cultuurhistorie, inclusief de permanente basistoonstelling in het Drostenhuis en de stadsprogrammering). Het zelfstandige SMZ houdt dan op te bestaan (scenario 2 LaGroup rapport).

De raad sprak daarbij in een motie uit dat hierbij de nieuwbouw van het Stedelijk Museum zo mogelijk behouden moet blijven voor cultuurhistorisch Zwolle.

2. HCO en SMZ

We beginnen met een korte beschrijving van de huidige taken en posities van de te fuseren organisaties HCO en SMZ.

HCO

Wettelijke taken: gemeenschappelijke regeling

Het Openbaar Lichaam Historisch Centrum Overijssel is gebaseerd op een gemeenschappelijke regeling waaraan deelnemen het Rijk, de gemeente Zwolle en, sinds 1 juli 2016, ook de gemeente Deventer. Met de gemeente Kampen zijn gesprekken gaande over toetreding; waarschijnlijk zal die in 2017 plaatsvinden.

De wettelijke kerntaak is de zorg voor de archiefbescheiden, omschreven als behouden, bewerken en benutten van archiefbescheiden, inclusief alle wettelijke taken die hierbij horen. De wettelijke taak van de archiefinspectie wordt, behalve in Zwolle en Deventer, ook in nog enkele Overijsselse gemeenten uitgevoerd op basis van dienstverleningsovereenkomsten. De archiefcollectie omvat de 12^e tot de 21^e eeuw en betreft behalve overheidsarchieven ook honderden archieven van instellingen, particulieren, bedrijven en verenigingen, waaronder ook de archiefcollectie (manuscripten) van de Vereniging tot Beoefening van Overijsselsch Recht en Geschiedenis (VORG). Ook behoort hiertoe de kostbare collectie (boeken en archief) van de Stichting Emmanuelshuizen.

Behalve het beheer en behoud is het doel om het in de archieven ondergebrachte cultureel erfgoed op actieve wijze toegankelijk te maken en onder de aandacht te brengen van een breed publiek. Een belangrijk aspect hiervan is de digitalisering van de archieven. Het organiseren van lezingen, het uitgeven van publicaties behoort tot de niet-wettelijke taak van het HCO. Samengevat is de taak van het HCO dus zowel *bewaren* als *presenteren*.

Het HCO heeft een publiek toegankelijke studiezaal (plm. 4 000 bezoekers per jaar), er worden exposities –al dan niet in samenwerking met andere instellingen, zoals de Grote Kerk – georganiseerd en worden educatieve taken uitgevoerd (in 2015 bezochten plm. 2 000 leerlingen het HCO).

Financiën

Het HCO heeft een begroting van plm. € 3,7 mln. en een personeelsomvang van plm. 25,1 fte (per 31 december 2015). De jaarlijkse bijdragen van Rijk en gemeente zijn resp. € 1,7 mln., € 1,5 mln. en van de provincie –op basis van een dienstverleningsovereenkomst– € 0,5 mln.

Vastgoed

Het HCO heeft een modern en voor zijn functie goed geoutilleerd kantoorpand aan de Eikenstraat; dit gebouw wordt gehuurd van het Rijk (wel is door het HCO geïnvesteerd in nieuwbouw). Dit gebouw wordt behalve als depot en kantoor ook gebruikt voor exposities, maar heeft het nadeel van een decentrale ligging; de collectie van het HCO kan in samenwerking met andere Zwolse locaties beter tot haar recht komen. Het depot van het HCO is vol; uitgezien wordt naar aanvullende ruimte elders.

IJsselacademie

De directeur van HCO is tevens directeur van de Stichting IJsselacademie, die als kernfuncties heeft het doen van onderzoek, het uitgeven van publicaties, het verzorgen van lezingen en cursussen en educatie etc. op het gebied van streekcultuur. De begroting van de IJsselacademie heeft een omvang van plm.€ 0,4 mln.

Ambities

Kansen voor verdere ontwikkeling van de dienstverlening door het HCO aan de Overijsselse gemeenten –naast de deelname van Deventer en Kampen- zijn aanwezig; de ambitie is om deze wettelijke archieftaak te gaan verrichten voor alle Overijsselse gemeenten. Met de provincie is er momenteel een dienstverleningsovereenkomst voor de wettelijke archieftaak; de optie van toetreding door de provincie is in onderzoek.

Behalve deze wettelijke taken wil het HCO ook zijn presentaties (tentoonstellingen) intensiveren door samenwerking met de andere cultuur (-historische) instellingen in Zwolle en zo mogelijk ook verder in Overijssel.

SMZ

Achtergrond en taak

De Stichting Stedelijk Museum Zwolle is in 1996 ontstaan door fusie van de (gemeentelijke) Librije Hedendaagse Kunst en de Stichting Provinciaal Overijssels Museum POM. De provincie heeft destijds een bruidsschat meegegeven die mede is gebruikt ter dekking van de investering in de gerealiseerde nieuwbouw; momenteel heeft de provincie geen (bestuurlijke of financiële) betrokkenheid bij het SMZ.

De taak van de stichting is het inrichten, beheren, in stand houden en presenteren van een museale collectie betreffende de cultuurgeschiedenis van Zwolle en de regio. Deze functie is te onderscheiden in beheer en behoud van gebouw en de collectie enerzijds en publiekstaken (presentatie, educatie) anderzijds. Evenals het HCO gaat het bij het SMZ dus om *bewaren en presenteren*.

Vastgoed

Het historische museum is gevestigd in het Drostenhuis aan de Melkmarkt, een uniek monumentaal pand, dat in 1997 met functionele nieuwbouw is uitgebreid waar ruimte is voor wissel- exposities; de kantoren zijn gevestigd in het onderdeel Voorstraat 34.

De getaxeerde waarde van het gehele monument incl. nieuwbouw bedraagt € 11,6-€ 13,8 miljoen (twee recente taxaties). Het gebouw is eigendom van de Stichting. De nieuwbouw is in eenmaal afgeschreven en bekostigd met bijdragen van de gemeente, de provincie en van fondsen.

Van het totale gebouw is alleen een beperkt deel aan de Voorstraat (2015: ten bedrage van € 102 100) niet afgeschreven. Er is achterstallig onderhoud aan het Drostenhuis (het brandmeldsysteem functioneert weliswaar goed, maar niet volgens de actuele eisen, de depots van het Drostenhuis voldoen niet aan hedendaagse eisen); herstel hiervan zal een investering van plm. € 200 000 vergen.

Met name de nieuwbouw van het SMZ kan naar oordeel van het stichtingsbestuur een centrale rol spelen in mogelijkheden voor verbetering van de performance van het SMZ. Voor wat betreft het Drostenhuis kan de begane grond hierbij eveneens worden betrokken (de verdiepingen zijn niet voldoende geschikt (te maken) voor grote toeloop.

Collectie

De eigen vaste collectie van het SMZ wordt geëxposeerd als een ingericht voornaam woonhuis (het Drostenhuis) uit de 16^e eeuw met fraaie inrichting uit de 17^e en 18^e eeuw. Er zijn daarnaast veel collectiestukken in de eigen depots. Naast de eigen collectie van het SMZ heeft het museum collecties en objecten in bruikleen ontvangen van de VORG; in de bruikleenovereenkomst verplicht het SMZ zich tot beheer en behoud van de collectie. In de loop van de tijd zijn (en worden) aan de VORG collecties, afkomstig uit de gehele provincie, aangeboden, die vervolgens bij het SMZ in depot worden geplaatst. Hier ligt een aandachtspunt, omdat deze collecties, waarvoor de zorg beheerskosten meebrengt, niet alleen van Zwolse herkomst zijn, maar uit de gehele provincie komen. De verzekerde waarde van de eigen collectie bedraagt plm. € 5,4 mln. en die van de –van de VORG- in bruikleen gekregen objecten plm. € 1,5 mln., gezamenlijk dus bijna € 7 mln. De collectie is adequaat beschreven (AdLib) en digitaal toegankelijk.

Naast de vaste expositie in het monumentale pand worden er, voornamelijk in de nieuwbouw, wissel-exposities geprogrammeerd waarvan de thema's door de directie worden bepaald. De afgelopen jaren hebben deze wissel-exposities –met wisselend succes- in het teken gestaan van moderne kunst, al dan niet van Zwolse kunstenaars. Gelet op de groei van de collectie en de langzaam maar zeker nijpende situatie in de depots zal een doelstelling met betrekking tot afstoting de komende jaren waarschijnlijk actueel gaan worden.

Financiën en formatie

Het begrotingstotaal van SMZ beloopt ruim € 1,3 mln., waarvan ruim 90% (€ 1,1 mln.) gedekt is door subsidie van de gemeente ; de overige baten (entreegelden en overige inkomsten) belopen 8,9%. Dit bestanddeel eigen inkomsten is, ook relatief gezien, zeer laag (bij door het rijk gesubsidieerde musea geldt een eigen inkomsten-minimum van 19%). Bij het SMZ werken plm. 25 medewerkers in 12,3 fte. Het aantal bezoekers is plm. 30 000 per jaar; educatieve activiteiten bereiken zo'n 4 000 leerlingen en studenten.

De gemeenteraad heeft met ingang van 2018 aan het SMZ een structurele taakstelling (verlaging gemeentelijke subsidie) opgelegd van € 0,3 mln; de directie heeft geconstateerd dat deze korting niet zonder ingrijpende organisatorische aanpassingen te realiseren is. Het bestuur realiseert zich dat, behalve deze financiële reductie, ook een kwalitatieve slag nodig is die via een fusie/ samenwerking met HCO bereikt kan worden. Het is daarbij duidelijk dat bezuinigingen zeker (ook) in de personele sfeer tot maatregelen zullen moeten leiden; de synergie die kan uitgaan van samenwerking/ fusie met HCO moet kunnen leiden tot personele reductie.

Ambities

Het SMZ heeft geen krachtig imago en is om die reden al geruime tijd voorwerp van aandacht van bestuur en gemeente; dat een zichtbare koerswijziging nodig is (vanuit exploitatieve, maar ook vanuit cultuurhistorische overwegingen) is niet omstreden. In zijn afweging van de verantwoordelijkheden die de doelstelling meebrengt (bewaren en presenteren) legt het bestuur van de Stichting SMZ de nadruk op de meerwaarde die het kan leveren met betrekking tot de publiekstaken (het presenteren), zonder overigens het belang van het bewaren van de collectie te onderschatten. Het bestuur wil met de beoogde samenwerking met HCO (en andere instellingen) bereiken dat, onder respectering van de eigen doelstelling, beter wordt samengewerkt om te komen tot een afgestemd programma-aanbod inzake het *Verhaal van Zwolle*, zodat ook met de eigen collectie een groter aantal bezoekers kan worden bereikt. De nieuwbouw van het museum kan daarin een cruciale rol spelen.

3. Overige direct betrokken stakeholders

De Fundatie

Museum De Fundatie gaat uit van de provincie Overijssel en de gemeente Zwolle. Het Museum is niet specifiek op Zwolle gericht (al zijn er collectiestukken die met de stad verband houden). Het Museum bezit een topcollectie beeldende (oude, moderne en hedendaagse) kunst, met als basis de collectie Hannema-de Stuers en de collecties de Graaf-Bachiene, de provinciale collecties Paul Citroen, Henk van Ulsen, Willem Hogervorst. Het museum organiseert exposities in zijn beide locaties, nl. Het Nijenhuis in Heino (eigendom provincie Overijssel) en in het Paleis aan de Blijmarkt in Zwolle (eigendom van de gemeente Zwolle). Het Museum werkt met het Raad van Toezicht-model; de directeur is tevens de bestuurder, de RvT houdt toezicht.

Het museum opereert -behalve op regionale en nationale schaal - in internationale netwerken en het wordt sinds de heropening in 2013 gekenmerkt door een steile groeicurve wat betreft de bezoekersaantallen, tot ruim 300 000 in 2015, waarvan 265 000 voor de Fundatie en 45 000 voor Het Nijenhuis. Daardoor neemt het museum een vooraanstaande plaats in de Nederlandse museale wereld. Ook in een aantal andere Overijsselse gemeenten organiseert De Fundatie exposities, de Fundatie*fusions*. Een belangrijke doelgroep van de Fundatie vormen studenten en scholieren. Van de inkomsten ad plm. € 5,2 mln.(2015) is € 1,9 mln. afkomstig van subsidies van provincie en gemeenten; € 1,6 mln. van overige baten en € 1,6 mln. uit entreegelden.

De Fundatie is als belangrijk museum dat in Zwolle is gevestigd een mogelijke partner voor versterking van het cultuurhistorische aanbod in Zwolle. De expertise en ervaring van De Fundatie kan, indien daarover overeenstemming wordt bereikt met betrekking tot de zakelijke aspecten, bijdragen aan de kwaliteit, samenhang en verrijking van het *Verhaal van Zwolle*.

Daarbij kan worden gedacht aan

- advisering aan HCO op museaal-inhoudelijk gebied en
- partnership waar de activiteiten in het kader van het *Verhaal van Zwolle* de activiteiten van De Fundatie raken. Momenteel wordt samenwerking met het HCO over het thema *De Hanze* (2017) voorbereid; afgesproken is dat deze samenwerking de komende jaren wordt voortgezet.

Uiteraard zijn aan samenwerking –vast te leggen in een meerjarige afspraak- financiële en personele aspecten verbonden; indien van De Fundatie inzet en prestaties worden verlangd dient daarvoor budget beschikbaar te komen. Als basisvoorwaarde geldt dat een structurele samenwerking Fundatie/HCO alleen tot stand komt als de bestuurder-directeur en Raad van Toezicht van De Fundatie alsmede de provincie Overijssel daarmee instemmen.

De Grote of St Michaëlskerk

De vierde in het raadsbesluit genoemde speler is de Grote of St. Michaëlskerk, een uniek monument in de binnenstad dat al eeuwen verbonden is met de emoties van de stad. Het kerkgebouw is door het kerkbestuur overgedragen aan de Stichting Grote Kerk die functies van educatie, cultuur, zingeving en ondernemen wil combineren. Momenteel trekt de Kerk zo'n 100 000 bezoekers per jaar.

De Grote Kerk ziet voor zichzelf in het *Verhaal van Zwolle* een aantal functies:

- *het functioneren als stadskerk (zo is recent een stadspastor in functie getreden);
- *de functie als “verlengstuk van de stedelijke academies”: een duurzame connectie met de Zwolse onderwijsinstellingen (voor grote bijeenkomsten, lezingen, culturele en theatrale uitingen etc.);
- *de functie als gastheer (de kerk als “overdekt marktplaats” waar muziek, ontmoeting en gastheerschap centraal staan);
- *de functie als toeristische en cultuurhistorische trekpleister (monumentaal, muzikaal, cultureel)

De kerk wil daarbij haar activiteiten steeds in samenwerking met andere partijen en instellingen vormgeven. Het gebouw met zijn unieke 4-klaviers Schnitger-orgel is bij uitstek geschikt voor muzikale uitvoeringen, lezingen etc. Een specifiek object van grote cultuurhistorische en maatschappelijke waarde is de beeldengroep van Ceracchi, vervaardigd na het overlijden van de patriot Joan Derk van der Capellen in 1784. Tussen Museum De Fundatie en de Italiaanse beheerders is overeengekomen dat deze beeldengroep zal worden overgebracht vanuit Italië naar Zwolle, meer specifiek: naar de Grote Kerk. Daarmee zal de Grote Kerk een prominent object herbergen, dat het thema “democratie” (één van de drie Zwolse verhaallijnen) ondersteunt. In bouwkundige zin ervaart de Grote Kerk voor haar nieuwe functies beperkingen voor museale functies (klimatologische condities m.b.t. exposities, indeling van de kerk als het gaat om grote bijeenkomsten, beveiliging) en ook moeten er functies in bijgebouwen worden toegevoegd. Er zal dus geïnvesteerd moeten worden om deze functies te realiseren. Een plan hiervoor ligt momenteel bij het gemeentebestuur.

Om synergie met andere Zwolse culturele en cultuurhistorische uitingen te bereiken is de opgave dat de locatie Grote Kerk in connectie wordt gebracht met de andere instellingen. De urgentie van deze programmatische versterking is er zeker ook voor de Grote Kerk, ook in financiële zin. Wil de Kerk haar functies behouden en kunnen ontwikkelen dan moeten er nieuwe (ook structurele) kostendragers worden gevonden om op termijn weer tot sluitende exploitatie te komen. Het Ondernemingsplan 2016-2019 geeft daarvoor de nodige aanzetten en kaders, maar deze moeten nog gerealiseerd worden. Duidelijk is dat de nadruk van de functie van de Grote Kerk voor de cultuurhistorische kwaliteit van de stad zal liggen op het accommoderende aspect (beschikbaarheid uniek gebouw voor concerten, onderwijs, presentaties, culturele bijeenkomsten), en dat geen eigen museale (presenterende of bewarende) functies worden ingevuld.

Het Langhuis

Het Langhuis, dat ruimte biedt voor exposities en samenwerkt met de Zwolse opleidingsinstituten (Artez, Cibab, Windesheim, Deltion) heeft haar eigen middeleeuwse pand ("het Langhuis") aan de Goudsteeg voor specifieke exposities en presentaties. Daarnaast ziet Het Langhuis kans om projecten te starten met bijbehorende middelen en zou het daarvoor de locatie-Melkmarkt (nieuwbouw SMZ) periodiek willen benutten. Naar schatting kan daarvoor op jaarbasis een bedrag van enkele tienduizenden Euro's (plm. € 30 000) aan huur worden opgebracht.

Archeologie en monumentenzorg

De gemeentelijke afdeling Archeologie en Monumentenzorg heeft wettelijke taken op het gebied van het culturele erfgoed (vergunningen, historisch onderzoek etc.) maar is ook actief op het gebied van het publieksbereik (rondleidingen, exposities (o.a. in kelder Drostenhuis).

De afdeling, met plm. 5 fte, is gevestigd in een pand aan de Veemarkt dat niet voldoet aan actuele eisen voor wat betreft werkruimte en depot. De afdeling heeft een grote collectie archeologische objecten. De afdeling is dus op zoek naar een ander pand dat benut kan worden als *archeologische erfgoedhotspot* en in dat verband zou de nieuwbouw van het SMZ (Melkmarkt) een rol kunnen spelen. Archeologie en monumentenzorg kunnen daarmee onder de aandacht van het publiek worden gebracht (centrumlocatie), terwijl omgekeerd deze vestiging ook een bijdrage levert aan de behoefte aan een vaste gebruiker die structurele inkomsten oplevert voor het gebouw Melkmarkt.

De afdeling A&M is zeer betrokken bij publieksbenadering op het gebied van cultureel erfgoed en wil, ook los van de eventuele samenwerking m.b.t. huisvesting, naar vermogen bijdragen aan het versterken van het *Verhaal van Zwolle*. Naar zich laat aanzien zal een definitief besluit over huisvesting van de afdeling in 2017 worden genomen.

Waanders in de Broeren

In de voormalige Broerenkerk heeft boekenspecialist Waanders een unieke integratie van een boekhandel/restaurant/brasserie met de monumentale omgeving tot stand gebracht. De ruimte biedt behalve voor de winkel- en de horeca-functie gelegenheid voor lezingen, concerten, cursussen etc. en wordt daarvoor ook veel gebruikt. Waanders in de Broeren is zodoende een natuurlijke partner bij de presentatie van Het Verhaal van Zwolle, waardoor in de binnenstad een keten van locaties kan worden ingezet: Van Grote Kerk (Grote Markt) tot De Fundatie (Blijmarkt), Stedelijk Museum (Melkmarkt) en Waanders (Achter de Broeren).

Erfgoedplatform

In het Erfgoedplatform Zwolle werkt een aantal instellingen, die zich bekommeren om de historische kwaliteit van de stad, samen. Lid zijn de Zwolse Historische Vereniging, het Oversticht, het Stedelijk Museum SMZ, het Architectuur Podium, de gemeentelijke afd. Monumentenzorg en archeologie, de Vereniging Vrienden van de Stadskern Zwolle, Waanders in de Broeren, Stichting Levende stadsgeschiedenis, Stichting Stadsherstel en de Stichting Grote Kerk Zwolle. Bij de realisering van het *Verhaal van Zwolle* ligt een adviserende functie voor het Erfgoedplatform voor de hand.

VORG

De Vereeniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis (opgericht 1858) is eigenaar van een groot aantal objecten die zich bevinden in de collecties van het SMZ (meubels, schilderijen, voorwerpen) en van het HCO (manuscripten).

De VORG heeft geen eigen museum of depot, maar neemt de zorg voor aan haar toevertrouwde objecten en collecties op zich en zoekt vervolgens een partij die geëigend is beheer en behoud van deze collectie uit te voeren. Met een bruikleenovereenkomst nemen de musea SMZ en HCO vervolgens deze taak op zich. Deze overeenkomst wordt gesloten zonder financiële verrekening; de VORG betaalt niet voor het beheer en behoud, en hetzelfde geldt voor de musea als ze objecten of collecties ten toon stellen.

De primaire zorg van de VORG is niet zozeer de presentatie, maar met name het beheer en behoud van de aan haar overgedragen collectie, die zij vervolgens in bruikleen verstrekt aan SMZ en VORG. De VORG heeft, met het oog op de ontwikkelingen rond HCO en SMZ, gevraagd betrokken te worden bij de toekomst van de zorg voor de stedelijke cultuurhistorie. Ook heeft de VORG zich tot gedeputeerde staten gericht met het oog op de Startnotitie Cultuurbeleid 2017-2020, waarin de historische collecties niet expliciet als aandachtsveld zijn opgenomen.

Gemeenten Deventer en Kampen

De gemeente Deventer is per 1 juli jl. toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling HCO; de gemeente Kampen heeft toetreding in overweging. Bovendien hebben beide steden een stedelijk museum en is hun historische en culturele positie in belangrijke mate vergelijkbaar met Zwolle op de genoemde 3 thema's Moderne Devotie, Hanze en Democratie.

Voor wat betreft besluiten die de structuur van het HCO raken is medewerking van beide gemeenten –als mede-bestuurders– uiteraard noodzakelijk. Maar daarnaast moet en kan worden gezien hoe de drie steden en hun musea gezamenlijk gaan optrekken in museale en publicitaire acties (bv. arrangementen in drie steden, samenhangende exposities of theaterproducties in de drie steden, gemeenschappelijke netwerkvorming met Europese Hanzesteden etc.) om de genoemde thema's uit te dragen.

De provincie Overijssel

De provincie Overijssel is bij het SMZ niet (bestuurlijk of financieel) betrokken.

Van het HCO neemt de provincie diensten af op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO); tevens wordt –in het kader van de IJsselacademie- bijgedragen aan exposities/activiteiten, bv. streekcultuur en streektaal. Voor de nieuwe cultuurperiode 2017-2020 heeft het HCO de regie gekregen over programma's voor streekcultuur en streektaal; HCO werkt hiervoor samen met de IJsselacademie en andere instellingen, die betrokken zijn bij immaterieel erfgoed.

In Museum De Fundatie heeft de provincie een prominente bestuurlijke positie, nl. als hoofd-in stand houdende en subsidiërende partij (naast de gemeente Zwolle) , alsmede vanwege de taak van de Fundatie tot beheer van de provinciale kunstcollectie en de collectie Hannema-de Stuers.

Conclusies met betrekking tot taken en posities van de stakeholders

De conclusie kan dus zijn dat van genoemde primair betrokken partijen (HCO, SMZ, De Fundatie en de Grote Kerk) de eerstgenoemde drie beschikken over eigen collecties en dat zij een taak hebben met betrekking tot *beheer en behoud* alsmede met betrekking tot *publiekspresentatie* .

De Grote Kerk heeft geen eigen collectie, maar is zelf een monument dat zich bij uitstek leent voor grote bijeenkomsten en presentaties. Als locatie voor exposities met waardevolle kunst is de Grote Kerk minder geschikt vanwege ontbrekende (klimatologische en beveiligings-) condities.

4. Eindbeeld

Als tussenstap schetsen we hier het eindbeeld zoals dat, zo goed mogelijk passend in de condities van de gemeenteraad, kan worden nagestreefd.

Na een transitieperiode moet er een versterkte presentatie van het *Verhaal van Zwolle* worden gerealiseerd. Dat moet gebeuren vanuit één organisatie (HCO, zo mogelijk gefuseerd met SMZ), met benutting van het Drostenhuis en, zo mogelijk, ook van de nieuwbouw van SMZ, in samenwerking met Museum De Fundatie en met De Grote Kerk.

Wat hiervoor nodig is komt hierna aan de orde:

- Regie op presentatie van Het Verhaal van Zwolle (par. 5)
- Duidelijkheid over het museaal concept en collecties (par. 6)
- Organisatorische aspecten (par. 7)
- Huisvestelijke condities (par. 8)
- Financiën (par. 9)

5. Regie op het *Verhaal van Zwolle*

Om te bereiken dat het *Verhaal van Zwolle* in samenhang kan worden verteld is allereerst van belang dat op de presentatie hiervan een vorm van *regie* (sturing) ontwikkeld wordt.

Momenteel hebben zowel HCO als SMZ taken op het gebied van beheer en behoud en presentatie van cultuurhistorische collectie:

- *de wettelijke taken op grond van de Archiefwet (HCO);
- *publieksgerichte activiteiten (zowel bij HCO als bij SMZ);
- *beheer, behoud en presentatie van de eigen cultuurhistorische collectie (HCO voor wat betreft de archieven, SMZ voor wat betreft de eigen en in bruikleen ontvangen objecten);
- *al dan niet aan niet Zwolle-gerelateerde cultuurhistorische exposities en faciliterende functie voor Zwolse kunstenaars (SMZ).

De samenwerking tussen HCO en SMZ is momenteel beperkt. Er wordt incidenteel samengewerkt ten aanzien van specifieke exposities, maar er is geen structurele samenwerking. Organisatorisch zijn HCO en SMZ geheel gescheiden. Het HCO met zijn decentrale locatie (Eikenstraat) kan momenteel het voordeel van de centrumfunctie van de Melkmarkt (Drostenhuis en nieuwbouw) niet benutten.

Bij het realiseren van een vernieuwd museaal concept moet worden geïnvesteerd in het opzetten van een meerjarig programma, waarvan de onderdelen voldoen aan eisen voor moderne en attractieve museale presentaties: interactiviteit, afwisseling van thematieken, digitalisering, verbinding van diverse locaties in de stad en samenwerking (behalve de locaties van HCO en Drostenhuis ook de Grote Kerk, de Fundatie, Het Langhuis, de archeologische erfgoedhotspot).

Dat kan alleen maar vanuit de gezamenlijkheid van HCO/SMZ worden georganiseerd.

De instellingen die verenigd zijn in het Erfgoedplatform kunnen hierbij in adviserende zin en als klankbord betrokken worden in een georganiseerd verband (*Adviesraad Verhaal van Zwolle*). Dit betreft uiteraard Museum De Fundatie en de Grote Kerk alsmede andere culturele instellingen zoals de gemeentelijke afdeling M&A, Het Langhuis, VORG, Waanders, de Basiliek, de synagoge, de Stichting Emmanuelshuizen etc.

De Adviesraad kan aan de verantwoordelijke leidende instantie (HCO) adviseren over de programmering en de wijze waarop beschikbare middelen (menskracht, financiën, expertise) worden gebundeld. Bij aantoonbare meerwaarde kan mogelijk een beroep worden gedaan op de gemeente en/of sponsors om verruiming van de thans in de instellingen aanwezige budgetten en op de provinciale regeling het *Verhaal van Overijssel*.

6. Het museale concept en de collecties

Is de gemeenschappelijke regie eerste voorwaarde voor versterking van *Het Verhaal van Zwolle*, er is ook een overtuigend *museaal concept* nodig om de beoogde vernieuwing te realiseren.

In het besluit van de gemeenteraad zijn de drie verhaallijnen benoemd: *de Hanze, de Moderne Devotie en Democratie*. Uiteraard zijn er daarnaast andere historische thema's aan de hand waarvan het *Verhaal van Zwolle* verteld kan worden.

Indien deze thema's alleen cultuurhistorisch worden geïnterpreteerd levert dat een relatief beperkt repertoire op. Voor een lange termijn-programmering is het wenselijk en mogelijk deze thema's te voorzien van een eigentijdse en op de toekomst gerichte invulling.

Het is niet gezocht en zelfs uitdagend om moderne vraagstukken van de (Europese) economie, van religiositeit en zingeving en van politieke machtsvorming te verbinden aan resp. de Hanze, Devotie en Democratie. Daarmee worden deze thema's niet alleen interessant voor een gerichte en directe vertaling in exposities, maar ook op lange termijn als dragers voor ideeën, debat, expressie en verbeelding voor de Zwolse samenleving.

Bij integratie van HCO en SMZ kunnen uit de collecties exposities worden samengesteld. Indien de samenwerkingsafspraken met De Fundatie tot stand komen kan door de experts van dit museum worden geadviseerd. De schilderijen en objecten van het SMZ, foto's en documenten van het HCO en ook enkele werken uit de collectie van De Fundatie representeren de Zwolse geschiedenis. Deze objecten en kunstvoorwerpen kunnen worden gezien als de "backbone" van het Zwolse museale verhaal. De drie gekozen stedelijke thema's kunnen verder worden voorzien van andere objecten, kunstvoorwerpen, activiteiten, lezingen en experimenten die het *Verhaal* levend houden. Verschillende locaties kunnen daarbij worden ingezet, uiteraard meer specifiek de locaties in het centrum: Drostenhuis incl. nieuwbouw, Grote Kerk, De Fundatie, de Broerenkerk, Het Langhuis e.a. De eerdergenoemde regieraad, onder leiding van HCO, kan worden belast met een adviserende rol: het doen van voorstellen en het bijdragen aan de jaarlijkse programma's.

Deze exposities kunnen samenhangend in het Drostenhuis en –in beperkte mate- in Museum De Fundatie worden gepresenteerd, waardoor de relatie tussen beide instellingen voor het publiek zichtbaar wordt. Het Drostenhuis is en blijft dan de bakermat van de stedelijke historische kunst; moderne en hedendaagse kunst is dan voortaan uitsluitend te zien in De Fundatie. Het Drostenhuis kan, vergelijkbaar met andere *Fundatie-fusions*, in samenhang met De Fundatie en andere centrumlocaties, leiden tot versterking van de stedelijke museale kracht.

De nieuwbouw van het SMZ kan, naar gelang de behoefte en passendheid binnen de stedelijke programmering, een functie krijgen voor artistieke behoeften waarin momenteel niet of niet voldoende wordt voorzien; expositieruimte voor nieuwe kunstenaars, ruimte voor de Zwolse opleidingen beeldende kunst (Artez, Deltion). Het Langhuis kan hierbij mogelijk de coördinerende partij zijn. Een alternatief is dat (een deel van) de nieuwbouw permanent als *archeohotspot* in gebruik wordt gegeven aan de gemeentelijke afdeling Monumenten en Archeologie.

7. Organisatorische keuzen : vier varianten A, B, C en D

Zoals aangegeven is allereerst nodig dat er **eenduidige regie** komt op keuze van thematiek, vormgeving en locatie van exposities, educatieve activiteiten etc.

Behalve meer regie en kwaliteit op museale activiteiten kan integratie dan wel vergaande samenwerking HCO/SMZ ook leiden tot organisatorische synergie en efficiëntie-winst. De gemeenteraad van Zwolle heeft in deze lijn besloten dat organisatorische integratie HCO/SMZ moet plaatsvinden en tevens een taakstelling van € 0,3 mln. op het SMZ-budget gelegd (per 2018). Hierdoor is vergroting van de efficiëntie niet langer een vrijblijvend streven, maar een harde noodzaak.

Fusie HCO/SMZ?

Fusie is bij veel Nederlandse musea aan de orde; voorbeelden zijn het Maritiem museum en het Havenmuseum Rotterdam (2014) en het Rijksmuseum Twenthe en Museum Twentse Welle (2016). De door de gemeenteraad voorgestane fusie tussen HCO en SMZ is echter om verschillende redenen gecompliceerd: HCO en SMZ zijn geen gelijksoortige musea. Het HCO heeft, vanwege de wettelijke grondslag van de archieftaken (Archiefwet) en de betrokkenheid van het Rijk, een *publiekrechtelijke* rechtsvorm (gemeenschappelijke regeling, GR). Fusie van de (publiekrechtelijke) gemeenschappelijke regeling HCO met de (privaatrechtelijke) Stichting SMZ zou leiden tot een inbreng van het SMZ in het HCO. Het Rijk, de gemeente Deventer (inmiddels toegetreden tot het HCO) en, waarschijnlijk vanaf 2017, ook de gemeente Kampen), zouden daarmee mede-verantwoordelijk worden voor collectie en activiteiten van het SMZ. De rijksarchivaris heeft aangegeven dat het Rijk niet voornemens is mee te werken aan een bestuurlijke fusie. Of de gemeenten Deventer en Kampen daarmee zouden instemmen is de vraag.

De omgekeerde beweging, nl. dat het HCO met het SMZ fuseren tot een private rechtsvorm (stichting) is vanwege de wettelijke grondslag van de archieftaken uitgesloten.

Vanuit het SMZ gezien zijn er ten aanzien van een bestuurlijke fusie ook complicaties: niet zonder reden is in 1996 gekozen voor de rechtsvorm van de Stichting. Deze ontstond uit de fusie van de (gemeentelijke) Librije Hedendaagse kunst en het POM, het Provinciaal Overijssels Museum. De Stichtingsvorm impliceert een relatief afstandelijke positie van de subsidiërende overheid (de gemeente): wel toezicht op besteding van de publieke middelen (subsidie), maar geen dagelijkse verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur voor het bestuur van het Museum.

Ik zie voor de beoogde fusie c.q. intensieve samenwerking zodoende, althans in theorie, de volgende opties A, B, C en D:

- **A. Bestuurlijke en organisatorische fusie:** (voorkeursmodel gemeenteraad);
Stichting SMZ en Gemeenschappelijke Regeling (GR) HCO gaan over in een nieuwe rechtsvorm met één bestuur, één directie en één organisatie.
Voordelen:
 - *meest heldere constructie;
 - *wens gemeenteraad;
 - *optimalisering efficiënte inrichting organisatie (behalen taakstelling).*Complicaties:*
 - *de instemming van het Rijk ontbreekt (gemeenschappelijke regeling);
 - * fusie impliceert publieke rechtsvorm (Archiefwet) , waardoor SMZ-activiteiten zouden gaan functioneren onder directe politieke verantwoordelijkheid;
 - * inbreng van het SMZ (incl. de collectie VORG) in een publieke rechtsvorm met het Rijk en de steden Deventer en Kampen zou een *Fremdkörper* binnen het HCO doen ontstaan;
 - * instemming van het bestuur SMZ ontbreekt.

- **B. Personele unie directie**
Indien de bestaande bestuurlijke rechtsvormen (GR HCO en Stichting SMZ) in stand zouden blijven kunnen beide musea via een personele unie onder één directie worden gebracht (model-IJsselacademie): de directeur HCO wordt tevens directeur SMZ en is verantwoordelijk jegens twee besturen. Het ligt voor de hand dan het bestuursmodel van het SMZ te wijzigen in een RvT-model.

Voordelen:
 - *vermijding complicaties bestuurlijke fusie;
 - *er blijft een rechtspersoon (stichting) die verantwoordelijk is voor de SMZ-collectie;
 - *optimalisering organisaties mogelijk via centraal management;
 - *private positie SMZ (op afstand van de politiek) kan worden gehandhaafd;
 - *overwogen kan worden in plaats van het huidige bestuursmodel over te gaan op het RvT-model, zodat het huidige bestuur meer een toezichthoudende functie krijgt met een directeur-bestuurder die zelfstandig bevoegd bestuurder is.*Complicaties:*
 - *model wijkt af van voorkeur gemeenteraad (fusie);
 - *aanvullende oplossingen nodig voor het management (de huidige directeur HCO wordt dubbel belast en zal moeten worden ondersteund);
 - *bestuur GR moet met deze personele unie instemmen en zal waarborgen verlangen dat functioneren als HCO-directeur op niveau blijft;
 - *risico bestuurlijke divergenties tussen HCO-bestuur en SMZ-bestuur (spagaatpositie directeur-bestuurder).

- **C. Centrale regie zonder personele unie of fusie**

Een derde, minst vergaande, optie is dat wordt afgezien van bestuurlijke en institutionele ingrepen en dat de synergie en samenwerking ten aanzien van het *Verhaal van Zwolle* wordt gezocht in (heldere en afdwingbare) samenwerkingsafspraken tussen de directies van HCO en SMZ.

Voordelen:

*geringste bestuurlijke en organisatorische verwickelingen.

Complicaties:

*voldoet het minst aan voorkeursoptie gemeenteraad (fusie);

*afdwingbaarheid en dus beoogd effect samenwerking beperkt;

*relatief grote (bestuurlijke) zelfstandigheid SMZ kan complicerend werken voor optimalisering organisaties en inzet gebouwen.

D. Herstructurering SMZ; voor museale taken nauwe samenwerking met De Fundatie

Als vierde optie noemen we de herstructurering van het SMZ en integratie van de SMZ-taken, voor wat betreft het *Verhaal van Zwolle*, in het HCO, dat daartoe een nauwe samenwerkingsrelatie aangaat met een museale expertise-organisatie (zo mogelijk Museum De Fundatie), onder overname van de gebouwen SMZ door de gemeente.

Voordelen:

*voldoet, evenals optie A (fusie), het meest aan voorkeursoptie gemeenteraad en leidt tot de beoogde centrale regie bij HCO op het *Verhaal van Zwolle*;

*optimale mogelijkheden tot synergie.

Complicaties:

*gebouw (Drostenhuis, nieuwbouw) en collectie SMZ vergen voorziening (beheersstichting of naar gemeente);

*voorwaarde voor realisering is dat het HCO zich voorziet van inbreng van adequate museale kennis (De Fundatie) om museale kwaliteit in het *Verhaal van Zwolle* te garanderen.

*geen instemming bestuur SMZ.

Collectie

Naast zijn presentatietaken heeft het huidige SMZ taken op het gebied van beheer en behoud (zorg voor collectie). De presentatietaken kunnen onder regie van het HCO worden verzorgd, maar dit geldt niet voor de beheerstaken m.b.t. de collectie.

Herstructurering betekent dat de bestuurlijke/organisatorische constellatie van het SMZ wordt opgeheven, maar dat (uiteeraard) de taken en functies blijven bestaan. Er zal, in overleg met de bruikleengevers zoals de VORG, beleid moeten worden ontwikkeld ten aanzien van het toekomstig beheer van de collectie (depots). Daarbij kan gedacht worden aan het HCO voor de historische collectie en aan De Fundatie voor de collectie die past bij dat Museum. Er zal tevens een beleid moeten worden ontwikkeld met betrekking tot depotbeheer en afstoten (volgens de Leidraad Afstoten Museale Objecten, LAMO).

Gebouwen

In de variant Herstructurering SMZ (D) blijft het Drostenhuis de kernlocatie voor de historie van de stad. De vaste collectie van het Drostenhuis blijft conform de huidige inrichting, al dan niet aangevuld met of in variatie met andere objecten. Het Drostenhuis kan overgaan naar de gemeente, dan wel er kan een beheersstichting worden opgericht. De nieuwbouw aan de Melkmarkt kan tegen een symbolisch bedrag overgaan naar de gemeente die verantwoordelijk wordt voor beheer & onderhoud en deze ruimte verhuurt aan permanente of tijdelijke gebruikers: Het Langhuis (onderwijs), de afdeling M&A of andere geïnteresseerde partijen. Een business case moet uitwijzen of dit voor de gemeente budgettair-neutraal mogelijk is.

De kantoren Voorstraat kunnen, voor zover niet nodig voor eigen activiteiten, eveneens (commercieel) worden verhuurd.

Personeel

In de variant Herstructurering SMZ (D) vraagt de personele positie het meest de aandacht; bepaald zal moeten worden welke medewerkers van het SMZ nodig blijven voor de functie als presentatie-locatie. Naar zich laat aanzien zal de behoefte aan museale expertise geringer zijn dan thans, omdat deze bij HCO (en beoogd samenwerkingspartner De Fundatie) aanwezig is. Voorstel is dat de medewerkers SMZ voor wie dat nodig is een herplaatsingsstatus krijgen bij de gemeente Zwolle.

Budget

Het budget van het SMZ inclusief de taakstelling van € 0,3 mln. wordt in variant D overgeheveld naar de directeur HCO, die daarmee zowel de eigen kosten voor zijn regietaak als de samenwerkingsafspraken met Museum De Fundatie kan bekostigen.

8. Afweging en Advies

Variant A

Bij een *volledige fusie HCO/SMZ* (variant A) zouden de SMZ-belangen worden geïntegreerd in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling HCO. Het SMZ bestaat dan niet meer en HCO- en SMZ-bestuur moeten integreren; er ontstaat dan een volledige bestuurlijke en organisatorische versmelting. Zoals gezegd is deze volledige fusie **niet mogelijk**, o.a. vanwege ontbrekende instemming van het Rijk.

Variant B

Bij variant B (*personele unie directeur HCO/directeur SMZ*) blijft de rechtspersoon Stichting SMZ bestaan, maar is de directeur van het HCO tevens de directeur van het SMZ. Automatisch wordt dan de ruimte voor een eigen bestuurlijk SMZ-beleid beperkt; het zal vooral de directeur zijn die de koers bepaalt, bv. met betrekking tot het expositiebeleid. Hierbij past een afstandelijker bestuurlijke positie; niet langer een bestuur, maar een Raad van Toezicht. Waar de invloed van het bestuur wel van belang kan zijn is de zorg en verantwoordelijkheid van de SMZ-collecties en de gebouwen. De directeur moet in de positie zijn om t.a.v. gebouwen, exposities, personeel e.d. optimale synergie tussen HCO en SMZ te realiseren. Het is nog niet zeker of het bestuur van het HCO deze variant ondersteunt; in elk geval zal er vanuit het SMZ-budget moeten worden bijgedragen aan de bekostiging van deze simultane taakuitoefening door de directeur HCO. Het bestuur SMZ heeft aangegeven deze variant bespreekbaar te achten.

Variant C

In variant C (*geen fusie, geen personele unie, maar samenwerkingsafspraken*) is de positie van het bestuur SMZ het meest vergelijkbaar met de huidige. Of het door de raad beoogde effect ontstaat is geheel afhankelijk van te maken afspraken en de wijze waarop deze worden nagekomen; er is geen bestuurlijke of organisatorische borging. Daarmee is deze variant het **minste in lijn met de beoogde doelstellingen van de gemeenteraad** en valt ze in feite af.

Variant D

Variant D (*Herstructurering Stichting SMZ*) is de meest duidelijke breuk met het verleden en faciliteert optimaal synergie voor het *Verhaal van Zwolle*. De regie op de cultuurhistorie van Zwolle ligt volledig en eenduidig bij de directeur HCO. Deze taak zal – organisatorisch en financieel – volledig separaat worden georganiseerd van de werkzaamheden die voor de deelnemende gemeenten worden verzorgd. De huidige taken van het HCO worden hierdoor dus niet geraakt.

De zorg voor de SMZ-collecties (depots) moet dan overgaan naar een andere partij. HCO zal meerjarige samenwerkingsafspraken willen maken met Museum De Fundatie op het gebied van museaal advies en samenwerking met betrekking tot thema's en

exposities. Het functioneren van de Adviesraad *Verhaal van Zwolle* geeft hierbij positie aan de instellingen die deelnemen in het Erfgoedplatform.

De nieuwbouw kan, als “kunstverzamelgebouw” voor de stad, in beheer komen bij de gemeente, de kantoren Voorstraat kunnen commercieel worden verhuurd. Wat blijft is de zorg voor het Drostenhuis, dat eveneens naar de gemeente kan overgaan of waarvoor een beheersstichting (Stichting Drostenhuis) kan worden opgericht.

Er ontstaat een noodzaak tot personele herschikking met het risico van overtolligheid en dus frictiekosten.

Op grond van vorenstaande overwegingen concludeer ik dat er twee realistische modellen zijn:

***variant B;** personele unie directies HCO en SMZ.

Nagegaan kan worden of bij beide besturen bereidheid bestaat deze variant verder uit te werken. Deze personele unie kan al ingaan op 1 januari 2017, indien besturen HCO en SMZ daaraan willen meewerken.

De directeur HCO/SMZ krijgt dan als opdracht om waar mogelijk tussen de HCO- en de SMZ-organisaties efficiëncy-winst te realiseren; deze reorganisatie moet kunnen zijn afgerond uiterlijk 31 december 2017.

De rechtspersoon SMZ blijft in deze variant in stand, maar haar taak wordt beperkt tot *het beheer van de eigen en van de VORG in bruikleen ontvangen collecties*. Het bestuursmodel van het SMZ wordt gewijzigd in een RvT-model, waarbij de directeur tevens fungeert als bestuurder.

Gerelateerd aan de doelstellingen van de gemeenteraad –centrale regie op het *Verhaal van Zwolle*- acht ik variant B **kwetsbaar en sub-optimaal**. Het risico dat de directeur in een spagaat terechtkomt tussen beide besturen is reëel.

***variant D:** herstructurering Stichting SMZ.

Bij ontbinding van de Stichting SMZ kan daadwerkelijk centrale regie op het *Verhaal van Zwolle* worden ontwikkeld. Deze regie berust bij de directeur HCO, die zich voor de museale kwaliteit richt naar samenwerkingsafspraken met Museum De Fundatie, met bijbehorende afspraken over budgetten en formatie.

De gebouwen van het SMZ (eventueel exclusief het Drostenhuis) gaan over naar de gemeente; de nieuwbouw wordt aan gegadigden verhuurd voor culturele /cultuurhistorische doeleinden; de kantoren Voorstraat worden commercieel verhuurd.

Indien de gemeente dat wenst komt er een nieuwe *Stichting Het Drostenhuis* die exploitatie van Het Drostenhuis als historisch centrum voor haar rekening neemt.

Herstructurering van het SMZ impliceert dat voor het personeel een bestemming wordt gezocht, hetzij bij het HCO dan wel bij andere organisatie(s). De kans op frictiekosten is reëel. Het bestuur SMZ stemt met deze variant D niet in.

Naar mijn oordeel voldoet variant D het beste aan de uitgangspunten van de gemeenteraad. Samenvattend: ik adviseer een keuze voor Variant D. Als voor deze variant wordt gekozen moet er, wil er vaart blijven in de transitie, per 1 januari 2017

een interim-directeur SMZ worden benoemd die de taak krijgt deze variant in goede samenwerking met de directeur HCO uit te werken.

9. Toekomstige functie gebouwen SMZ

Het SMZ-complex bestaat uit drie gebouwen, het Drostenhuis (voor de vaste historische collectie), de nieuwbouw (voor wisselexposities) en de Voorstraat (kantoren).

Het Drostenhuis

Het Drostenhuis is momenteel het vaste onderdeel van de museale opstelling. Voor wat betreft de beneden-etage is aansluiting bij de nieuwbouw voor specifieke museale voorstellingen goed denkbaar. De bovenverdiepingen van het Drostenhuis zijn niet binnen aanvaardbare (financiële) voorwaarden geschikt te maken voor een groter publiek en zullen dus met de huidige (of soortgelijke) collectie (als oudheidkamers) gecontinueerd worden.

De nieuwbouw-Melkmarkt

De nieuwbouw van het SMZ is een centrumlocatie met potentie voor verdere ontwikkeling (vgl. *Visie op Stedelijk Museum van Kossman.de Jong, exhibition architects*). Een investering van plm. € 100 000 in verbetering van de toegankelijkheid (entree, toegang vanaf Voorstraat, tuin) kan leiden tot een verhoogd bezoek aan het complex. Momenteel is de nieuwbouwruiimte in gebruik voor exposities van SMZ; conform de uitspraak van de raad zou deze locatie behouden moeten blijven voor de cultuurhistorische functie van de stad. Deze nieuwbouw (1998) is bekostigd door de gemeente (en fondsen) en geschonken aan SMZ; de bouwkosten bedroegen plm. € 3 miljoen (1998) en zijn eenmalig afgeschreven.

Voor deze nieuwbouw zijn verschillende kandidaten: Het Langhuis voor wisselexposities, de gemeentelijke afd. archeologie en monumenten, opleidingsfaciliteiten Artez en Deltion, etc. Een solide en vaste huurder/gebruiker zou de gemeentelijke afdeling Monumentenzorg en Archeologie zijn voor inrichting als archeohotspot. Waar mogelijk zou overeenstemming voor benutting van (een deel van) de nieuwbouw door deze afdeling bevorderd moeten worden.

Als meerdere organisaties van de nieuwbouw gebruik gaan maken ontstaat een stedelijk “kunstverzamelgebouw”; dan kan worden overwogen dat deze nieuwbouw aan de gemeente wordt overgedragen, waar tegenover de nieuwe gebruikers huur betalen. Zo wil Het Langhuis –naast het eigen pand aan de Goudsteeg- graag ruimte voor exposities van hedendaagse kunstenaars, in nauw verband met Zwolse opleidingen (Artez, Deltion, Cibab, Windesheim). Men denkt hiermee plm. € 30 000 per jaar als huuropbrengst in te kunnen brengen. Mijn voorstel is dat Het Langhuis gevraagd wordt om een aantoonbaar haalbaar plan teneinde met deze verhuur –binnen het museale programma van HCO/SMZ- al in 2017 te kunnen starten.

Voorstraat

De kantoorruimte aan de Voorstraat is in de toekomstige constructie niet (volledig) benodigd. Er kan dus verhuur –op commerciële basis- plaatshebben hetgeen een bijdrage kan leveren aan de taakstelling, dan wel benutting als depot.

10. Taakstelling € 0,3 mln. en financiën

De taakstelling ad € 0,3 mln. per 1 januari 2018 is door de gemeenteraad gelegd bij het SMZ; volgens het raadsbesluit moet hierbij gedacht aan bezuinigingen de sfeer van huisvesting, personeel en organisatie).

De volgende opties zijn in beeld:

Bezuinigingen:

*vervroegde uittreding van enkele medewerkers (zonder vervanging) per 2018:

structureel effect plm. € 120 000, eenmalige frictiekosten € 150 000.

*back office bundeling HCO/SMZ (berekening LaGroup):

Structureel effect € 60 000; dit bedrag moet worden bereikt door organisatorische maatregelen die in 2017 worden genomen en ingaan uiterlijk 2018.

**efficiency gezamenlijke inkoop*

Structureel effect € 20 000 (de voordelen hiervan moeten in 2017 worden bereikt en ingaan in 2018).

Totaal met ingang van 2018 jaarlijks plm. **€ 200 000** rekening houdend met **€ 150 000** eenmalige frictiekosten. Duidelijk is dat realisering van de volledige taakstelling gedurende 2017 de nodige aandacht vraagt.

Nieuwe begroting HCO/SMZ

Afhankelijk van de te kiezen variant (B: personele unie HCO/SMZ) dan wel D (Herstructurering Stichting SMZ) moet een **volledig nieuwe begroting** worden opgesteld met o.a.

*effect reductie en herplaatsing personeel SMZ door samenwerking met HCO en De Fundatie;

*effect overgang eigendom en beheer & onderhoud nieuwbouw-Melkmarkt naar gemeente;

*effect verhuur kantoren Voorstraat;

*effect meerjarenafspraken HCO/De Fundatie voor museale ondersteuning en beheer collectie.

11. Voorstel:

1. Bepaal of de geschetste varianten B en D voldoen aan de kaders van het gemeentebestuur;
2. Leg besturen HCO en SMZ en directeur-bestuurder/RvT De Fundatie alsmede de provincie Overijssel deze notitie met beide voorkeursvarianten voor met het verzoek om commentaar en advies, liefst vóór 1 januari 2017; verwerk advies van HCO, SMZ en De Fundatie/provincie Overijssel; en leg deze notitie voor aan andere direct betrokkenen (Grote Kerk, VORG, Het Langhuis, Erfgoedplatform, gemeente Deventer, e.a.);
3. Laat een business case opstellen voor de te kiezen variant;
4. *Bij keuze voor variant B (personele unie):*
verzoek het bestuur SMZ de huidige directeur HCO per 1 januari 2017 tevens te benoemen tot bestuurder-directeur SMZ (zo mogelijk onder gelijktijdige wijziging van het bestuursmodel in een RvT-model) met als taak het integreren van de organisaties HCO en SMZ uiterlijk per 1 januari 2018, inclusief de ingeboekte taakstelling;
5. *Bij keuze voor variant D (Herstructurering Stichting SMZ):*
verzoek het bestuur SMZ per 1 januari 2017 een interim-directeur aan te stellen die als taak krijgt gedurende 2017 de afbouw van de SMZ-organisatie (personeel, organisatie, gebouwen, zorg collectie), alsmede de financiële taakstelling, te realiseren, zodat de nieuwe situatie per 1 januari 2018 kan intreden; bevorder de totstandkoming van een meerjarige samenwerkingsafspraken tussen directeur HCO en De Fundatie met betrekking tot advies en samenwerking bij museale ontwikkeling en uitvoering van het *Verhaal van Zwolle*;
6. Stel per 1 januari 2017 een *Adviesraad Verhaal van Zwolle* in, waarin de deelnemers in het Erfgoedplatform zitting hebben, met als taak om aan de directeur HCO te adviseren inzake kwalitatieve en samenhangende ontwikkeling van *Het Verhaal van Zwolle*;
7. Overweeg als gemeentebestuur van Zwolle de eigendom m.b.t. de nieuwbouw SMZ en de kantoren Voorstraat per 1 januari 2018 over te nemen zodat deze kunnen worden verhuurd als resp. “kunstverzamelgebouw” voor de stad en kantoorruimte voor commerciële verhuur.

BIJLAGE

In het kader van dit advies zijn in de periode augustus t/m oktober 2016 gesprekken gevoerd met:

Frans Bakker en Pieterik Scheffer, Vereniging tot Beoefening Overijsselsch Recht en Geschiedenis (VORG)

Jan Brink, wethouder voor o.a. Cultuur gemeente Zwolle

Gijs Dragt, beeldend kunstenaar/fotograaf te Zwolle

Marens Engelhard, rijksarchivaris Den Haag

Hans Gerritsen, voorzitter HCO

Paul v d Ham, voorzitter Het Langhuis, Zwolle

Robin Hartogh Heys, wethouder Deventer

Hennie Kenkhuis, voorzitter alsmede het bestuur SMZ

Ralph Keuning, directeur De Fundatie, Zwolle

Hero Klinker, provincie Overijssel

Benjamin Koolstra, directeur Grote Kerk, Zwolle

Henry Kranenburg, afd. archeologie en monumentenzorg gemeente Zwolle

B. Koelewijn, burgemeester Kampen

Annelies Levison en Han de Carpentier Wolf, bestuur Vrienden SMZ

Henja van Nieukerken, Erfgoedplatform

Willem Waanders, directeur Waanders

Begeleiding van de opdracht vanuit de gemeente vond plaats door dhr. Anton Tuinman, afdeling Cultuur.

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 januari 2017

onderwerp Stand van zaken traject museale samenwerking Zwolle
portefeuillehouder Jan Brink
informant Tuinman, Anton (2460)
afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van: de voortgang van het vervolgproces: 'Uitwerking scenario 2 rapport LAgrouP'

Informatienota voor de raad

Datum 6 december 2016

Onderwerp	Stand van zaken traject museale samenwerking Zwolle
Versienummer	V1.

Portefeuillehouder Wethouder Cultuur, J.E. Brink

Informant AB Tuinman
Afdeling OWS
Telefoon 038 498 2460
Email AB.Tuinman@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De voortgang van het vervolgproces: 'Uitwerking scenario 2 rapport LAgroun'.

Datum 6 december 2016

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

Om de ambitie en de koers van de vastgestelde Cultuurnota 2016-2020 waar te maken: *'Een kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod en een Zwols cultureel klimaat dat dynamisch is en blijvend innoveert'* is HCO (Historisch Centrum Overijssel) gevraagd om scenario 2 uit het LAGroup rapport verder te laten uitwerken. Dit scenario voorziet in een bestuurlijke en organisatorische fusie tussen SMZ (Stichting Museum Zwolle) en de Gemeenschappelijke regeling HCO en is het voorkeursmodel van de gemeenteraad.

Scenario 2 van het rapport LAGroup kent de volgende uitgangspunten:

'De functie 'historisch museum' gaat op in het HCO, waarbij de zelfstandige SMZ ophoudt te bestaan. Het HCO wordt verantwoordelijk voor de presentatie van de cultuurhistorie in Zwolle, inclusief de (semi) permanente basistoonstelling over de geschiedenis van Zwolle in het Drostenhuis, en inclusief de stadsprogrammering van de verhaallijnen (Moderne Devotie, Hanze en Democratie)'. Voor eind 2016 dient er een besluit genomen te worden door de gemeenteraad op de uitwerking van scenario 2 op het gebied van personeel, collectie, gebouwen en organisatievorm.
(bron:LAGroup, scenario 2).

Conform de toezegging aan de raad om voor eind 2016 met een voorstel te komen, wordt u door middel van deze nota geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom het proces en de huidige stand van zaken.

De directeur HCO heeft ervoor gekozen om in nauwe samenwerking met het SMZ zowel de opdracht te formuleren als een kwartiermaker te selecteren. De opdracht die de kwartiermaker van de beide opdrachtgevers heeft gekregen luidt samengevat:

- a. richt het proces in om te komen tot de in het raadsbesluit van 4 juli 2016 en het rapport van LaGroup (december 2015) beoogde samenwerking tussen de Zwolse cultuurhistorische museale instellingen, inclusief de taakstelling van € 0,3 mln per jaar vanaf 2018 op het SMZ;
- b. onderzoek in dit verband de in scenario 2 van het rapport LaGroup genoemde fusie tussen het Historisch Centrum Overijssel (HCO) en het Stedelijk Museum Zwolle (SMZ), vooral voor wat betreft de gevolgen voor personeel, organisatie, collectiebeheer en (toekomstig) gebruik van gebouwen;
- c. betrek bij dit onderzoek de inspanningsverplichting om het nieuwbouwdeel van het SMZ te behouden voor cultuurhistorisch Zwolle;
- d. betrek bij dit onderzoek behalve HCO en SMZ ook overige stakeholders (De Fundatie, Grote Kerk en andere);
- e. streef naar besluitvorming op hoofdlijnen in september 2016 en definitieve onomkeerbare besluitvorming voor 1 januari 2017.

Om tot een weloverwogen advies te komen heeft de kwartiermaker met een groot aantal belanghebbenden gesproken.

Uit het opgeleverde (tussen)rapport van de kwartiermaker bleek dat het niet is gelukt om alle betrokkenen op één lijn te krijgen. Er is geen gedragen uniform beeld door SMZ en HCO op met name de vertaling van ambitie naar organisatievorm. Het college hecht er waarde aan om, voor zover het

Datum 6 december 2016

mogelijk is, tot een zo breed mogelijk gedragen organisatiemodel te komen om Het verhaal van Zwolle te vertellen. Hiervoor is het nodig dat dit nog nader wordt onderzocht.

Er zijn gesprekken geweest tussen de wethouder cultuur en SMZ en wethouder cultuur HCO. In de overleggen is afgesproken dat wordt onderzocht in hoeverre beide organisaties qua uitgangspunten dicht bij elkaar kunnen komen. Het college wil het SMZ en het HCO ruimte geven om dit te onderzoeken en heeft hiervoor de maand december de tijd gegeven.

Voor Kerst 2016 koppelt voorzitter bestuur SMZ het resultaat van die gesprekken terug aan wethouder Brink. Mocht de uitkomst van de gesprekken tussen HCO/SMZ niet leiden tot overeenstemming, dan zal het college een besluit nemen ten behoeve van voortgang in het proces binnen de opdracht van de raad, uitwerking scenario 2 rapport LAgrouP

In januari 2017 zal HCO/SMZ gevraagd worden om opdracht te geven voor verdere uitwerking van de gekozen organisatievorm op het gebied van personeel, gebouwen, collectie etc.

Kernboodschap

Stand van zaken naar aanleiding van de vervolgoopdracht aan HCO via de kwartiermaker, uitwerking scenario 2 rapport LAgrouP.

Consequenties

Op basis van de uitkomsten van het vervolgoverleg zal opdracht gegeven worden voor uitwerking van de definitieve organisatievorm waarin de museale samenwerking binnen Zwolle verder vorm kan krijgen.

2017 is een transitiejaar, de uitgangspunten van de gekozen variant 2 worden opgenomen in de subsidiebeschikking voor SMZ 2017.

Communicatie

De kwartiermaker heeft als een vervolg op de opdracht 'Uitwerking scenario 2 LAgrouP' een rapport opgeleverd. Dit rapport voorziet niet in een volledig gedragen variant. Stichting Museum Zwolle (SMZ) kan zich niet vinden in het advies. SMZ ziet toch mogelijkheden om tot een breder gedragen voorstel te komen. Het college heeft het SMZ in de gelegenheid gesteld om dit voor Kerst 2016 te onderzoeken.

Vervolg

Voor Kerst 2016 koppelt het bestuur van SMZ terug. Dit is een terugkoppeling in de poging om tot een breder gedragen uitwerking te komen van de nieuwe organisatievorm binnen scenario 2. Op basis van deze uitkomsten zal HCO/SMZ gevraagd worden om deze organisatievorm verder uit te werken in gevolgen voor personeel, gebouwen, en collectie. Deze uitwerking met eventuele frictiekosten wordt als eindvoorstel ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

Datum

6 december 2016

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum

6 december 2016

Jaargang

Kenmerk 29285

Onderwerp Stand van zaken traject museale samenwerking Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 13-12-2016

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 januari 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Vz, dames en heren van de raad,

Dank u wel voor de gelegenheid om in te spreken bij de bespreking van de Informatienota over het nieuwe museale beleid.

De Informatienota volgt het advies van de kwartiermaker wat betreft een herstructurering van het SMZ en een nieuwe rol voor het HCO in samenwerking met andere partners in der stad. Vanuit deze rol heeft het HCO de regie op de cultuurhistorie van de stad.

Ik ben daar als voorzitter van de Stichting Grote Kerk blij mee. Vooral met het accent dat hiermee gelegd wordt op het samenwerkingsmodel tussen HCO, Fundatie, Grote Kerk en diverse erfgoedorganisaties. Ik zie de sterke regiefunctie van het HCO en de samenwerking als noodzaak om de cultuurhistorie van Zwolle beter op de kaart te zetten in de komende jaren.

De toeristische attractiewaarde van Zwolle scoort hoog: op de nieuwjaarsreceptie gaf de burgemeester daar een inkijkje in. Fundatie, Librije, Waanders en PEC zijn publiekstrekkingen bij uitstek. Het succes van een prachtige Koningsdag voegde daaraan in 2016 nog extra glans toe en het is fijn om dat met zoveel meer bezoekers aan onze stad te kunnen delen.

We zijn blij met de hogere toeristische aantrekkingskracht van de stad, maar een belangrijke vraag is: hoe gaan we dat de volgende jaren verzilveren en uitbouwen?

De Grote Kerk wil daaraan graag mee bijdragen.

In 2014 heeft de protestantse kerkelijke gemeente de Grote Kerk overgedragen aan een (neutrale) stichting. Deze stichting probeert de kerk “terug te geven aan de stad” door haar open te stellen en er allerlei activiteiten in te organiseren.

Veel toeristen lopen de Grote Kerk binnen en veel inwoners van de stad bezochten er in 2015 en 2016 een evenement. Daarmee zijn we blij.

Het programmaboekje voor het eerste halfjaar van 2017 ontvangt u vandaag en ik verwijs u er graag naar. Er wordt uit zichtbaar dat de Grote Kerk zich door-ontwikkelt als Academiegebouw voor de stad: een in het hart van de stad gelegen monument dat in de komende jaren nieuwe kleur krijgt als centrale plaats voor educatie en zingeving: leergangen, lezingen en projecten op het gebied van expositie die passen bij die educatie. We verwelkomen er graag studenten, we staan open voor studium generales en we faciliteren graag jonge mensen die de Grote Kerk willen gebruiken als plaats om hun project voor te bereiden. Met Artez-Finals trok de expositie van studenten van deze kunstacademie in 2016 24.000 bezoekers en in 2017 worden de activiteiten rond Finals nog intensiever.. En ook de World Press Photo-tentoonstelling trok velen naar de Grote Kerk.

Bij het verder uitbouwen van deze functie van de Grote Kerk zoeken we graag samenwerking met partners op het gebied van onderwijs en cultuur. Zij programmeren activiteiten in de Grote Kerk die passen bij de positie als Academiegebouw.

Het Verhaal van Zwolle wordt straks – als de raad de lijn van de Informatienota volgt - vooral in het Drostehuis verteld, maar de bijbehorende verhaallijnen kunnen met exposities en lezingen over democratie of Joan Cele ook prachtig in de sfeer van de Grote Kerk beleefd worden. Ze kunnen worden verbonden met educatieve projecten en toevoegen aan kennis over de historie van de stad, de betekenis van mensen als Van der Cappellen en Thorbecke en de Moderne Devotie. Daarmee passen ze heel goed in het profiel van het Academiegebouw waaraan we als Grote Kerk verdere inhoud willen geven.

De Informatienota pleit – evenals het rapport van de kwartiermaker – voor samenwerking van partners vanuit een eenduidige aansturing door het HCO.

Wij denken dat die nieuwe structuur en partnerschappen bijdragen om de nieuwe stroom toeristen voor de stad vast te houden en verder uit te bouwen in de komende jaren. Daarom zijn we blij met deze nota als startpunt van nieuw beleid.

De Grote Kerk is graag bereid om onderdeel te zijn van zo'n samenwerkingsverband met een Adviesraad waarin partners samen mee inhoud geven aan het jaarlijkse cultuurhistorische programma van de stad. De deuren van de Grote Kerk staan er letterlijk voor open!

Tot slot: de Grote Kerk kan een opwaardering van buiten en van binnen wel gebruiken om bezoekers op een waardige manier te ontvangen. De routes rond de Grote Kerk kunnen bepaald uitnodigender zijn dan vandaag het geval is. Zowel de route vanaf de Fundatie naar het Droste Huis als die van de Fundatie naar Waanders in de Broeren. De Grote Kerk verdient het als monument in het hart van de stad om te onttrokken worden aan het duister: een mooie aanlichting kan de aantrekkingskracht bepaald verhogen! De parel moet worden opgepoetst en we vragen daarvoor de aandacht van raad en college in de komende tijd: er is een hoge urgentie om nu te investeren in een monument dat de aandacht kreeg van 130.000 bezoekers in 2016. Dat kunnen er nog veel meer worden als de uitstraling van het gebouw en de omgeving uitnodigender wordt.

Raadsplein info/debat

Vergadering d.d.	30 januari 2017
Locatie	Raadzaal
Aanvang	19.30
Eindtijd	21.15
Voorzitter	Dhr. M. van Willigen
Griffier/secretaris	Mevr. M. Zweers

1.a. Opening en mededelingen (19.30 - 19.35 uur)
De voorzitter opent de vergadering om 19.35 uur.

1.b. Vaststelling van de agenda
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

1.c. Inspreken niet-geagendeerde onderwerpen
Er hebben zich geen sprekers gemeld.

2. Informatieronde (19.35 - 21.15 uur)

3. Museale samenwerking Zwolle

Op 9 januari 2017 heeft de raad besloten om de informatienota 'Stand van zaken traject museale samenwerking Zwolle' en de informatienota 'Advies rondom museale samenwerking Zwolle te agenderen voor een informatieronde op het Raadsplein. Met de informatienota's rapporteert het college over het proces dat is doorlopen vanaf de besluitvorming door de raad op 4 juli 2016 over de Cultuurnota waarbij is besloten het HCO te vragen om scenario 2 van het LAGroup rapport verder uit te werken. De door HCO en SMZ geselecteerde kwartiermaker heeft hierover een advies opgesteld met 4 varianten. In de informatienota over het advies constateert het college dat er tussen de betrokken partijen geen overeenstemming is bereikt en dat het college vervolgens heeft besloten om in te stemmen met het advies in het rapport om variant D verder uit te werken. Het HCO wordt daarmee verantwoordelijk voor de presentatie van de cultuurhistorie in Zwolle. De agendacommissie heeft besloten om de informatieronde te plannen op 30 januari 2017 en de debatronde op 6 februari 2017.

De informatieronde start met een spreker, de heer Cnossen namens de Stichting Grote Kerk. De heer Cnossen geeft aan zich te kunnen vinden in het samenwerkingsmodel onder regie van het HCO. Dit is een noodzaak om de cultuurhistorie van Zwolle de komende jaren beter op de kaart te zetten en hieraan levert de stichting Grote Kerk graag haar bijdrage. Vervolgens kunnen de fracties vanavond hun vragen stellen aan dhr. Den Hartog namens SMZ, dhr. Slob namens HCO, dhr. Keuning namens De Fundatie, aan de kwartiermaker en opsteller van het advies dhr. Sietsma en aan wethouder Brink als verantwoordelijk portefeuillehouder. Achtereenvolgens stellen de woordvoerders van de fracties vragen die direct worden beantwoord.

De meeste vragen worden gesteld aan HCO, SMZ en de kwartiermaker. De vragen die door de fracties worden gesteld richten zich in hoofdzaak op het doorlopen proces en het draagvlak voor variant D bij het SMZ, het toekomstig gebruik van de gebouwen, de gevolgen voor personeel van het SMZ en de inzet van de expertise van het SMZ. Bij de beantwoording geeft het SMZ aan dat ook zij zich inmiddels kan committeren aan de keuze voor en uitwerking van variant D. Verder benadrukken de instellingen en de kwartiermaker bij hun beantwoording tevens het belang van een gezamenlijke en zorgvuldige uitwerking van variant D, niet alleen om uiteindelijk zo snel mogelijk van start te kunnen gaan met het gezamenlijk neerzetten van het verhaal van Zwolle, maar ook om op korte termijn

duidelijkheid te bieden aan personeel.

Aan het eind van de vergadering zijn alle gestelde vragen beantwoord en is er voldoende informatie uitgewisseld om het onderwerp te kunnen behandelen in de debatronde. De voorzitter dankt alle deelnemers voor hun inbreng. Tenslotte wordt de debatvraag voor het debat van 6 februari vastgesteld. Deze luidt: Bent u het eens met de keuze van het college om over te gaan tot uitwerking van variant D uit het advies van de kwartiermaker?

4. Sluiting (21.15 uur)

De voorzitter sluit de vergadering om 21.20 uur.

Raadsplein info/debat

Datum 6 februari 2017

onderwerp Naar een inclusieve arbeidsmarkt (21.15 – 22.30 uur)
portefeuillehouder Nelleke Vedelaar
informant Oostveen, Niels van
afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van de stand van zaken met betrekking tot het bereiken van een inclusieve arbeidsmarkt in Zwolle
2. In te stemmen met de wijze waarop wij dit gezamenlijk met werkgevers, werknemers en onderwijs verder invulling gaan geven langs de speerpunten:
 1. Werkgevers aan kop
 2. Gemeente en Wezo faciliteren werkgevers samen met publieke en private partners met Zwolle aan de slag! aanpak
 3. Benutten van kansen van social enterprises
 4. Beschut werken wordt ingevuld samen met aanbieders dagbesteding en hiermee de motie voldoende plaatsen en snelle verwijzingen beschut werken (M-10) af te handelen.

Beslisnota voor de raad

Datum 22 november 2016

Openbaar

Onderwerp Naar een inclusieve arbeidsmarkt
Versienummer 2.1

Portefeuillehouder N. Vedelaar
Informant Niels van Oostveen
Eenheid/Afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid / SZA
Telefoon (038) 498
Email N.van.Oostveen@zwolle.nl

Bijlagen 1. Doelgroepen Participatiewet
2. Toekomstbeeld
3. Motie 10 Voldoende plaatsen en snelle verwijzingen beschut werken

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 Kennis te nemen van de stand van zaken met betrekking tot het bereiken van een inclusieve arbeidsmarkt in Zwolle
- 2 In te stemmen met de wijze waarop wij dit gezamenlijk met werkgevers, werknemers en onderwijs verder invulling gaan geven langs de speerpunten:
 - 2.1 Werkgevers aan kop
 - 2.2 Gemeente en Wezo faciliteren werkgevers samen met publieke en private partners met Zwolle aan de slag! aanpak
 - 2.3 Benutten van kansen van social enterprises
 - 2.4 Beschut werken wordt ingevuld samen met aanbieders dagbesteding en hiermee de motie voldoende plaatsen en snelle verwijzingen beschut werken (M-10) af te handelen.

Datum 11 oktober 2016

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Aanleiding en doelstelling

Zwolle doet het economisch goed. De Regio Zwolle is sterk en Zwolle is als economische toplocatie in staat te groeien. Het aantal banen stijgt en we hebben alle talenten hard nodig om banen in te vullen. Ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt horen daarbij. Wij streven er dan ook naar om een inclusieve arbeidsmarkt te bereiken waarin niet alleen geldt dat er meer banen zijn, maar ook dat meer mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt een baan krijgen. Het zwaartepunt in deze nota ligt bij de kwetsbare inwoners die geen (betaald) werk hebben en bij de gemeente in beeld zijn met een (inkomens)ondersteuningsvraag om van werkloosheid naar werk te komen.

Wij hebben ons de vraag gesteld hoe wij de kansen op de arbeidsmarkt nog beter kunnen benutten voor een bredere doelgroep. Daarbij zetten wij de werkgevers centraal. Belangrijke aanleiding om deze stappen te zetten, zijn de komst van de Participatiewet, het slot op de instroom in de Sociale werkvoorziening, veranderingen in de Wajong en de introductie van het doelgroepenregister voor mensen met een arbeidsbeperking. In dat kader is samenwerking tussen de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie Werk Re-integratie en Arbeidsontwikkeling (WRA) en Wezo bevorderd en is aan de markt gevraagd waar hun behoefte ligt.

In 2015 bent u hierover geïnformeerd middels de informatienota 'Op weg naar een inclusieve arbeidsmarkt'. In die nota wordt een toekomstbeeld geschetst van een netwerkorganisatie voor de inclusieve arbeidsmarkt. Vervolgens heeft hierover een nadere discussie in relatie tot Wezo in de gemeenteraad plaatsgevonden. Destijds is toegezegd dat de gemeenteraad in 2016 nader zou worden geïnformeerd over de stappen die inmiddels zijn gezet. Dit vindt zijn weerslag in deze nota.

Met verschillende lokale sociale partners en werkgevers heeft een nadere verkenning plaatsgevonden over het vormgeven van een netwerkorganisatie voor inclusief werkgeverschap. Met een brede vertegenwoordiging van verschillende partners is meegedacht in deze uitwerking. De gesprekken zijn gevoerd vanuit de geformuleerde uitgangspunten¹:

- Maatschappelijk resultaat staat centraal: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt mee laten doen en het liefst via een baan bij reguliere werkgever;
- Werkgevers zo goed mogelijk in positie brengen;
- Wat goed gaat, onder andere op re-integratie en beschut werken, blijven continueren en verder uitbouwen; Hierbij wel op zoek naar meer efficiëntie en effectiviteit;
- De gekozen organisatievorm moet flexibel ingericht kunnen worden (modulair bouwen). Daarbij rekening houdend met schaalbaarheid: mee kunnen bewegen met onder meer beweging van lokaal naar (sub)regionaal. De coöperatieve gedachte wordt onderschreven;
- We zullen meer moeten doen met minder geld.

Vanuit de gesprekken komen wij tot een aantal kansen voor de wijze waarop we netwerken kunnen versterken. Enerzijds door op economische kansen te acteren en regie te pakken en anderzijds door te excelleren in uitvoering.

In een informele bijpraatsessie op 20 september 2016 is dit ook aan de orde gekomen en is informatie hierover met de aanwezigen gedeeld.

¹ Zoals opgenomen in de raadsnota 'Op weg naar een inclusieve arbeidsmarkt' 2015

Datum 11 oktober 2016

In deze nota vindt u een nadere weergave van de opbrengst en het toekomstbeeld. Bij de argumenten vindt u een schets van de arbeidsmarkt, behoeften van werkgevers, positieve kansen van sociale ondernemers en een schets van de werkzoekenden en de benodigde inzet van diverse partners.

Beoogd effect

Een optimale aansluiting tussen onderwijs, overheid, werkgevers en werkzoekenden zodat zo veel mogelijk kwetsbare mensen aan het werk kunnen in bestaande en nieuwe banen. Een inclusieve arbeidsmarkt waarbij onderwijs en overheid optimaal ondersteunend zijn aan de ontwikkeling van werknemers en aan de vraag van werkgevers.

Argumenten

1.1 De arbeidsmarkt is dynamisch en er is veel werkgelegenheid in de regio

We willen graag bereiken dat meer mensen aan het werk zijn. We hebben daarbij wel te maken met een arbeidsmarkt die beweegt en verandert. Verschillende trends zijn zichtbaar: robotisering, vergrijzing en flexibilisering. Dit vraagt wat van de ontwikkeling van werkgevers, werknemers, onderwijs en overheid. Het gaat dan over andere vaardigheden en kennis om weerbaar te zijn en te blijven op de arbeidsmarkt. Het werk(en) verandert en werkgevers en werknemers veranderen mee.

De Zwolse regio biedt door haar sterke economie de komende jaren extra werkgelegenheid. De gemiddelde verwachte groei per jaar bedraagt zo'n 1.000 extra banen (UWV 2015). De groei is er o.a. in de industrie en de logistiek en transport (waaronder de samenwerking binnen het Logistiek ExpertiseCentrum). Ook de ontwikkeling van het gezamenlijke havenbedrijf 'Port of Zwolle' draagt er aan bij. De werkgelegenheid is in de regio Zwolle divers. Dat wil zeggen: in verschillende sectoren is werk, er is niet één sector die er bovenuit springt. Dit zorgt voor stabiliteit: er is ook weinig afhankelijkheid van één bepaalde sector. De netto participatiegraad (mensen met een baan) is in Zwolle met ruim 63% hoger dan het gemiddelde van de vijftig grootste gemeenten en ook op gebied van werkgelegenheid doet Zwolle het bovengemiddeld (Atlas, 2016). Kenmerkend voor de economische regio Zwolle is ook het grote aantal ondernemers dat zich graag inzet voor de regio. Een regio met een sterke economie biedt kansen voor werkgelegenheid.

De vraag van werkgevers op de arbeidsmarkt komt vanuit verschillende sectoren. De transport- en logistiek heeft steeds nieuwe mensen nodig, in de dienstensector is er vraag naar callcentermedewerkers en er ontstaat door nieuwe vestiging van winkelbedrijven vraag naar winkelpersoneel. De techniek en de schoonmaak hebben eveneens een constante vraag en ook in de zorg (een grote sector in de regio) blijven banen komen.

Om aan te sluiten op de vraag is het een opgave voor werkgevers om het juiste personeel te vinden en te behouden. Hierin zoeken zij ook samen met andere bedrijven, onderwijspartners, werknemersorganisaties en overheid naar slimme samenwerking om de juiste match te vinden.

1.2 Economie-onderwijs-arbeidsmarkt sluiten nog onvoldoende op elkaar aan

Uit arbeidsmarktanalyse komt naar voren dat er veel arbeidsmogelijkheden zijn in de Regio Zwolle: er is in verschillende branches en sectoren werk en er komen nieuwe baankansen bij. Tegelijkertijd zien we ook andere effecten: zoals een mismatch op banen voor lageropgeleiden. Voor iedereen op de arbeidsmarkt geldt dat het opdoen van kennis en vaardigheden van belang is om te kunnen anticiperen op de gevolgen van robotisering, technologisering en flexibilisering.

Datum 11 oktober 2016

Om op de snelle bewegingen te acteren is het nodig om de pijlers economie-onderwijs en arbeidsmarkt verder te verbinden. Hiervoor loopt een traject in regionaal verband vanuit het Werkbedrijf Regio Zwolle en de Economische regio. De eerste stap die momenteel wordt gezet is een verkenning met de partners naar de gezamenlijke opgave(s) op het gebied van human capital. Hierover zal de gemeenteraad begin 2017 nader worden geïnformeerd. In dit proces komen o.a. nadere arbeidsmarktanalyse (waar zijn straks mensen nodig) en de rol van onderwijsinstellingen aan bod. Dit proces loopt parallel aan de ontwikkeling waarover deze nota gaat.

1.3 Inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben ondersteuning nodig om aan de slag te komen

In deze nota ligt het zwaartepunt bij de kwetsbare inwoners die geen (betaald) werk hebben en bij de gemeente in beeld zijn of komen met een (inkomens)ondersteuningsvraag. Zij slagen er niet zelfstandig in om aan het werk te komen. Persoonlijke omstandigheden of lichamelijke of psychische problematiek kunnen hierin een rol spelen. Ook hun opleidingsachtergrond (of het ontbreken daarvan) kan ertoe leiden dat er geen match tot stand komt. Werkgevers, gemeente en andere partners kunnen een belangrijke bijdrage leveren om ruimte te creëren, ondersteuning en/of aandacht te geven.

2.1 Werkgevers willen verantwoordelijkheid nemen en gaan zelf aan kop

Tientallen werkgevers in onze stad en regio nemen al hun verantwoordelijkheid om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt op te nemen in hun organisatie. Er zijn verschillende mooie voorbeelden in de stad en regio (de lijst wordt steeds langer) van ondernemers die bewust inclusief (willen) handelen. Vaak zijn zij al actief in werkgeversnetwerken. Het biedt in hun ogen dan ook geen meerwaarde om een aparte netwerkorganisatie op te richten voor inclusief werkgeverschap. Het is wel nodig om hen te faciliteren (helpen bij de bemiddeling en zorgen voor arbeidsfitte kandidaten). Een aantal van hen wil graag laten zien aan andere ondernemers hoe zij invulling geven aan hun rol en als betrokken ambassadeur fungeren.²

‘Geef ons maar mensen die graag willen werken, dan zorgen wij er met elkaar wel voor dat ze aan de slag komen.’
(citaat van een betrokken werkgever)

Werkgevers zien voor zichzelf in de eerste plaats de rol om inclusief werkgeverschap samen met andere werkgevers vorm te geven. Dat is niet een taak van de overheid, dat doen de werkgevers zelf en wanneer zij zich hiertoe willen organiseren, dan nemen zij daartoe initiatief. Hun rol is om de banen te creëren. Ook het beschikbaar stellen van opleidings- en werkervaringsmogelijkheden hoort daarbij. Uit de gesprekken met ondernemers blijkt dat zij om dit mogelijk te maken iets van ons vragen. Het gaat dan vooral om 1) arbeidsfitte kandidaten; 2) jobcoaching 3) no-riskpolis en loonkostensubsidies 4) advies over invulling van werk voor mensen met een beperking.

Om nader invulling te geven aan het ambassadeurschap van werkgevers en hen daarbij te faciliteren, komen wij tot het speerpunt ‘Werkgevers aan kop’ dat nader uitgewerkt dient te worden langs de volgende onderdelen:

Werkgevers aan kop

- **Faciliteren van koplopergroep/netwerkvorming vanuit inclusieve werkgevers**
- **Verdere professionalisering werkgeversdienstverlening**

² In de doorlopende werkgevertour zien we dit terug: inmiddels zijn 60 allianties gevormd

Datum 11 oktober 2016

- Voorbeeldfunctie gemeente voor inclusief werkgeverschap*Toelichting*Faciliteren

Met een groep 'ambassadeurs' van inclusief werkgeverschap (koplopers) willen we de zichtbaarheid van inclusief ondernemerschap nog verder vergroten. Dit doen we samen met VNO-NCW in regionaal verband. Door gezamenlijke bijeenkomsten te faciliteren, brengen we bestaande allianties samen én verder. Doel is om een regionale groep werkgevers te vormen die *gezamenlijk* verantwoordelijkheid wil nemen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt verder te helpen. Daarbij willen we met hen onderzoeken in hoeverre zij ook hun verantwoordelijkheid ook explicieter kracht bij kunnen zetten: bijvoorbeeld door onderdeel uit te maken van een inclusief netwerk dat zich verbindt aan een inspanningsverplichting om een xx aantal mensen aan het werk te helpen.³

Werkgeversnetwerken zijn van werkgevers, door werkgevers en voor werkgevers. Onze positie in de werkgeversnetwerken is daarmee in de eerste plaats een faciliterende: wij moeten ervoor zorgen dat er geschikte kandidaten kunnen komen en dat deze in staat zijn om aan het werk te kunnen (en in een aantal gevallen) om dat te blijven. Op dit onderdeel wordt nader ingegaan onder het volgende speerpunt. Overigens beperkt het faciliteren van werkgeversnetwerken zich niet tot de koplopers. Het vormen en faciliteren van andere allianties/werkgevers blijft ook van belang (bijvoorbeeld netwerken gelieerd aan sportclubs e.d.).

Professionaliseren

Verdere professionalisering van werkgeversdienstverlening richt zich enerzijds op het intern verder vormgeven van samenwerking werkgeversdienstverlening WRA/Wezo⁴ met dienstverlening economie en anderzijds op eenduidige dienstverlening in de regio met omliggende gemeenten en UWV. Dit betekent: anticiperen op arbeidsmarktontwikkelingen (sector- en branchegericht werken, bijvoorbeeld via het Logistiek Expertise Centrum) en gebruik maken van kansen die bijvoorbeeld het Techniekpact, of health innovation parc biedt. Hierin kan een nog te ontwikkelen arbeidsmarktmonitor eveneens bijdragen.

In eenduidige werkgeversdienstverlening is nog wel een slag te slaan: het uitvoeren van een écht eenduidige werkgeversdienstverlening is nog geen feit. Eenduidige aansturing in de regio blijkt hiervoor belangrijk. Hiervoor maken wij ons hard in regionaal verband. Daarnaast gaat het om regievoering op effectieve partnerships publiek/privaat. Dat doen we lokaal en regionaal in de samenwerking in het Werkbedrijf Regio Zwolle. Dit vraagt om een doorontwikkeling van de professionalisering en deskundigheid van werkgeversaccountmanagement en advisering bij toepassing van Social return on investment (SROI), welke niet alleen gericht is op het zelf matchen van werkzoekenden, maar ook op het regievoeren op uitvoering met verschillende (publieke en private)

³ Vanuit het netwerk Werkend Zwolle (één van de werkgeversnetwerken in de stad) is recent ook het initiatief genomen om met inclusief werkgeverschap aan de slag te gaan. Dit initiatief vanuit een groepje ondernemers die hiervoor het landelijke netwerk van De Normaalste Zaak hebben benaderd. De Normaalste Zaak is een stichting die is opgericht door o.a. VNO-NCW en die gaat voor inclusief werkgeverschap in heel Nederland. Door bij deze ontwikkeling betrokken te blijven, kunnen we bepalen of deze initiatieven op elkaar aan kunnen sluiten.

⁴ Daarbij gaat het om bijvoorbeeld om adviezen en inzet van instrumenten, zoals no-riskpolis, loonkostensubsidies, indienstnemingssubsidies, proefplaatsingen en het mogelijk maken van detachering.

Datum 11 oktober 2016

partners om effectieve matching te realiseren. Daarbij is ook uitdrukkelijk aandacht voor kleine innovatieve private partijen.

Voorbeeldfunctie

Naast andere werkgevers willen wij als gemeentelijke organisatie ook een goed voorbeeld zijn van inclusief werkgeverschap. Wij bieden zelf ook werkplekken aan mensen met een arbeidsbeperking en wij stellen werkervarings- en stageplekken beschikbaar voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In de dienstverlening naar werkgevers betrekken we tevens onze eigen rol als goed voorbeeld van inclusief werkgever.

2.2 Gemeente zorgt voor arbeidsfitte kandidaten en ondersteunt kwetsbaren

Onder de Participatiewet is een brede verantwoordelijkheid neergelegd bij gemeenten om zich in te zetten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In de bijlage is een overzicht gegeven van een toelichting van de groepen. De groepen zijn:

- 0) Geen uitkering, maar wel ondersteuning naar werk
- 1) Wel uitkering, geen/beperkt perspectief op arbeid (multiproblematiek)
- 2) Wel uitkering, mogelijkheden voor betaalde arbeid
- 3) Wel uitkering, snel aan het werk
- 4) Doelgroep sociale werkvoorziening (oud)

Werkgevers vragen van de gemeente om hen te faciliteren door arbeidsfitte kandidaten aan te kunnen bieden. Dit speerpunt richt zich daar primair op. Tegelijkertijd blijven we oog houden voor de meest kwetsbaren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Gemeente en Wezo faciliteren werkgevers samen met publieke en private partners met Zwolle aan de slag! aanpak.

- Focus op arbeidsfit krijgen van kandidaten
- Intensieve aanpak: Snel aan het werk
- Maatschappelijke participatie bevorderen vanuit de wijk
- Ambitie: 350 cliënten uitstroom naar werk per jaar

Toelichting

De Zwolle aan de slag! aanpak is netwerkgericht. In bijlage 2 is een plaatje opgenomen van de verschillende fasen die het traject kent. In het plaatje is tevens te zien dat de werkgevers vanuit verschillende kanten en op verschillende momenten betrokken zijn. In de toelichting hieronder wordt op onderdelen de aanpak nog verder toegelicht.

Focus op arbeidsfit krijgen van kandidaten

Op basis van de hiervoor opgenomen indeling in groepen en de behoeften van werkgevers, komen wij ertoe dat het selecteren, begeleiden en arbeidsfit krijgen van mensen met een arbeidsbeperking/ afstand tot de arbeidsmarkt nodig blijft. Dit houdt in dat we ervoor zorgen dat kandidaten beschikken over voldoende werknemersvaardigheden en werk- cq. leerervaring (evt. gecombineerd met gerichte opleiding) om in een betaalde baan aan de slag te kunnen.

Werkgevers geven eens te meer aan dat het hen aan tijd en deskundigheid ontbreekt om dit te kunnen bieden. Wel is er de bereidheid om werk te bieden of gezamenlijk te kijken welke mogelijkheden er zijn.

Datum 11 oktober 2016

'Ik wil graag mensen met een beperking een plek geven. Hiervoor heb ik juist de gemeente nodig. Zij kunnen zorgen dat ik de juiste kandidaat krijg en helpen bij het begeleiden.' (citaat van een werkgever uit de stad)

Dit betekent dat we ons hierbij primair richten op groep (2) Mensen met mogelijkheden voor betaalde arbeid. Hiervoor werken wij met verschillende partners samen. De cliënten die hiervoor in aanmerking komen worden eerst 'gediagnosticeerd' in hoeverre er mogelijkheden zijn om binnen het jaar bij een werkgever aan de slag te komen. Hiervan kunnen ook inwoners uit groep (0) deel uitmaken. Leren werken vindt bij werkgevers zelf plaats in combinatie met het onderwijs (in het bijzonder het onderwijs op de lagere niveaus (Entrée, MBO2 en Praktijk/Speciaal onderwijs)). Om goed zicht te krijgen op de mogelijkheden en talenten van een werkzoekende is een leerwerkomgeving niet altijd te creëren bij een werkgever of heeft een werkgever/werknemer ondersteuning nodig bij het vormgeven van de werkplek. Hiervoor is jarenlange expertise ontwikkeld bij Wezo en de afdeling Werk Re-integratie en Arbeidsontwikkeling (WRA) van de gemeente. Zij ontwikkelen daarom –samen met private partners, onderwijspartners en sociale wijkteams- een aanvullende leerwerkomgeving die voor specifieke doelgroepen een *tijdelijke* ontwikkelingsplaats biedt om mensen *arbeidsfit te krijgen*. Dit richt zich op de inwoners die wel aan het werk willen, maar dit nog (net) niet kunnen. De reguliere onderwijsprogramma's bieden voor hen geen soelaas (meer), maar er is ook nog geen sprake van arbeidsfitheid. En juist dit laatste is van belang om aan de slag te kunnen bij een werkgever. De gemeente speelt hierin enerzijds een meer regisserende rol: zorgen dat leerwerkmogelijkheden worden gecreëerd en de mensen arbeidsfit geraken. Anderzijds is sprake van een uitvoerende rol in de vorm van eventuele begeleiding/coaching van zowel de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt als de werkgever.

Werkgevers willen de best passende kandidaat. Dit kan ook iemand zijn, die een SW-dienstverband heeft bij Wezo. Door het bij elkaar brengen van de deskundigheid van Wezo en WRA kan ook een extra slag worden geslagen in het extra uitplaatsen (middels detachering) van SW-medewerkers (groep 4).

Intensieve aanpak: Snel aan het werk

Voor die inwoners die kort aanspraak maken op ondersteuning, omdat zij snel (weer) aan het werk kunnen (groep 3), willen wij de intensieve Zwolle Werkt Aanpak voortzetten. Door sterke coaching en (digitale) aansluiting op de werkgeversnetwerken (waaronder de uitzendbureaus) worden cliënten in staat gebracht om zoveel mogelijk zelf hun weg naar werk te vinden.

Bevordering van maatschappelijke participatie

Wanneer het arbeidspotentieel (nog) laag is (groep 1), dan zijn er verschillende manieren waarop inwoners maatschappelijk kunnen participeren. In het maatschappelijk voorveld zijn veel mogelijkheden om deel te nemen aan activiteiten of vrijwilligerswerk te doen. Hierin spelen partners, zoals bijvoorbeeld Zwolle Doet een rol. Vrijwilligerswerk kan ook een opstap zijn naar betaald werk. Ondersteuning hierbij vindt plaats vanuit de wijk. Het Sociaal Wijkteam is hiervoor het aanspreekpunt.

Ambitie

Onderstaand lichten wij een ambitie toe die te koppelen is aan voorgaande Zwolle aan de Slag! aanpak.

Op grond van ervaringscijfers weten wij dat 480 mensen per jaar een beroep doen op een Participatiewetuitkering, waarvan wij –op basis van methodische diagnose- vaststellen dat zij arbeidspotentieel hebben (nieuwe instroom). Daarnaast zijn er nog andere groepen, waarvan wij weten

Datum 11 oktober 2016

dat ze potentieel tot deze groep (gaan) behoren die aan de slag kunnen binnen een jaar. Dit zijn nog eens 60 mensen vanuit Pro/VSO (mensen veelal met arbeidsbeperking) en 60 mensen vanuit de sociale wijkteams. In totaal komen we hiermee op een groep mensen die binnen een jaar aan de slag kunnen van ongeveer 600 mensen per jaar vanuit nieuwe instroom (inclusief instroom vanuit de SWT). Zij behoren daarmee tot de groepen 0, 2 en 3.

Binnen de huidige bijstandspopulatie behoort eveneens een deel tot groep 2. Op grond van een screening van de huidige populatie komen wij op een inschatting van 500 cliënten die –op termijn– bemiddelbaar zijn naar betaalde arbeid. Van deze 500 cliënten is nog niet vastgesteld welke ondersteuning exact nodig is en hoe snel zij aan de slag kunnen.

Op grond van voorgaande kunnen op termijn in totaal 1.100 mensen per jaar naar betaalde arbeid worden bemiddeld. Het is echter niet voorstelbaar dat de arbeidsmarkt al deze mensen kan opnemen binnen één of twee jaar. Dit heeft enerzijds te maken met het feit dat die (extra) banen er gewoonweg niet voor hen zijn/niet passend zijn en anderzijds met de problematiek die bij een deel van deze groep speelt of (pas) manifest zal worden tijdens het traject.⁵

Wij schatten in dat het mogelijk is om 700 van de 1.100 kandidaten een traject te bieden vanuit de Zwolle aan de Slag aanpak. Waarvan 250 mensen worden ondersteund met de Intensieve Snel aan de slag aanpak, 300 mensen een leerwerktraject hebben en 150 mensen via private partners worden bemiddeld (evt. met arbeidsontwikkeling).

Hiervan verwachten wij dat 425 mensen zullen uitstromen, waarvan 350 naar werk. De groep kandidaten die niet uitstroomt, zal verder ondersteund worden met ander vormen van participatie.

De ambitie vraagt wel een extra inzet van de uitvoeringsorganisatie om begeleiding in het kader van arbeidsfit maken vorm te geven. De financiële vertaling hiervan zal worden verwerkt in de voorjaarsbrief. (zie ook onder Financiën)

2.3 Wij benutten positieve kansen van social enterprises

In de motie Social Enterprises vanuit de Wezo wordt opgeroepen om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om vanuit en binnen Wezo social enterprises te laten ontstaan en hoe social entrepreneurship kan worden gefaciliteerd.

We stimuleren sociaal en inclusief ondernemerschap door koplopers te faciliteren (zie hiervoor). Dit doen we al in onze werkgeversdienstverlening door ondersteunende instrumenten te bieden aan werkgevers en profielen van werkzoekenden te ontsluiten. Er is ook nader onderzocht op welke wijze invulling gegeven kan worden aan verder stimuleren van social enterprises. Met een aantal social enterprises hebben wij verkend waar hun behoefte ligt en wat dit betekent voor onze rol.

Hieruit komt naar voren dat social enterprises vooreerst ontstaan vanuit de motivatie om maatschappelijk bewust te ondernemen. Hierin zien zij geen rol voor de overheid. Zij zien vooral een rol in ondersteuning vanuit dienstverlening en expertise/kennis van de doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het is voor hen ook belangrijk dat hiervoor (lieft) één helder aanspreekpunt is in de gemeente. Met hen is ook verkend welke rol huisvestingsmogelijkheden hierbij spelen. Hieruit komt een divers beeld. Er is bijvoorbeeld een aantal social enterprises dat zich specifiek en bij voorkeur in

⁵ Uit recente ervaringen bij een grote werkgever in de regio bleek het bijvoorbeeld noodzakelijk om vijf keer zoveel kandidaten aan te leveren dan het aantal banen dat beschikbaar was ten behoeve van invullen van vacatures.

Datum 11 oktober 2016

groepsverband dicht tegen de binnenstad wil vestigen. Er zijn ook social enterprises die juist belang hebben bij ruimtes op een bedrijfslocatie met transportmogelijkheden. En weer andere sociale ondernemers zijn gebaat bij kantoorruimte waarbij het minder uitmaakt waar dit is. Om hen op dit vlak te ondersteunen en hiermee het sociaal ondernemerschap te stimuleren is de vraag dus divers en blijkt de beschikbare ruimte specifiek bij Wezo niet per se aan te sluiten bij de behoefte. (potentiële) Sociale ondernemers vragen van ons vooral om hen hierin integraal te kunnen faciliteren. Dit kan dus gaan om meedenken over financieringsmogelijkheden (bijvoorbeeld vanuit zorgbudgetten), huisvesting/vestiging en inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Stimuleren van social enterprises**- Eén heldere facilitator vanuit gemeente/Wezo voor social enterprises***Toelichting***Eén heldere facilitator vanuit gemeente/Wezo voor social enterprises**

Om social enterprises te ondersteunen, moet de dienstverlening zo integraal mogelijk zijn. Dit kunnen wij nader vormgeven door een reeds bestaande (maar tijdelijke) functie van adviseur Social enterprises binnen het Werkgeverspunt van WRA voort te zetten en verder vorm te geven. Deze adviseur heeft daarmee een netwerkfunctie naar o.a. collega-adviseurs van Economie (bijvoorbeeld de adviseur voor Starters), vastgoedadviseurs, accountmanagers van Wezo en WRA. Verdere invulling van die rol is ook het 'blootleggen' van broedplaatsen⁶ van social enterprises. Door hen te helpen bij bijvoorbeeld het organiseren van bijeenkomsten, stimuleren wij zo gezamenlijk andere ondernemers en kan olievlekwerking ontstaan.⁷

De adviseursrol social enterprises is gebaat bij een herkenbaar aanspreekpunt, dat een proces van sociale ondernemers kan volgen. Dit vraagt dan ook om structurele inbedding in de organisatie. Dit zal nader worden opgenomen in de voorjaarsbrief (zie ook onder Financiën).

Relatie met huisvesting Wezo

Uit voorgaande blijkt dat het pand van Wezo als zodanig niet per se bijdraagt aan het stimuleren van social enterprises en hiermee aan het bereiken van de doelstelling uit de Participatiewet: zoveel mogelijk mensen betaald aan het werk bij reguliere werkgevers en daar in dienst.

In dit kader is eerder al het pand 'de Herfte' vervreemd en ook voor het pand aan de Lingenstraat geldt dat dit niet passend is bij voorgaande doelstelling. Verkoop van het pand van Wezo aan de Lingenstraat is derhalve een reële optie. Wezo werkt in dit kader toekomstscenario's met en zonder dit pand uit. Hierover wordt de raad separaat geïnformeerd.

Overigens betekent dit niet dat het pand geen rol kan vervullen voor (sociale) ondernemingen ten behoeve van arbeidsmogelijkheden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit geldt

⁶ Een aantal maatschappelijk betrokken ondernemers heeft zich verenigd en zij willen als vraagbaak en/of partner voor andere sociaal ondernemers fungeren.

⁷ Het opdoen van ideeën voor deze invulling doen wij ook door gesprekspartner te zijn bij de in voorbereiding zijnde Citydeal Sociaal ondernemerschap die door een groep gemeenten (o.a. Utrecht) wordt voorbereid. In een city deal gaan publieke partners samen met private partners aan de slag om samen innovatie en groei te versterken.

Datum 11 oktober 2016

vooral nog wel voor tijdelijke periodes: bij huur van ruimten door derden zal altijd rekening worden gehouden met eventuele verkoop van het pand.

2.4 Beschut werken

Onderdeel van de Participatiewet is het onderdeel beschut werken. In 2015 en 2016 zijn in Zwolle nog slechts enkele dienstverbanden in beschut werken gerealiseerd. Wij hebben met hen de afspraak dat zij per contractjaar vijf plekken beschikbaar stellen, gedurende de looptijd van het contract. De vorm die in Zwolle is gekozen (via een Social Return on Investment-verplichting in het contract voor dagbesteding Wmo) heeft nog beperkt resultaat opgeleverd. Dit vraagt om een heroriëntatie samen met de dagbestedingsaanbieders en gemeente/Wezo. Hiermee is een werkgroep van aanbieders en gemeente aan de slag. Daarin is thans afgesproken dat de aanbieders alsnog invulling geven aan hun verplichting en dat de gemeente zich maximaal inspant om kandidaten aan te leveren.

Beschut werken wordt samen met partners dagbesteding vormgegeven

- Samen met partners geven we invulling beschut werken nieuw vorm.

Toelichting

Beschut werken vormgeven samen met partners

De doelstelling is om eind 2017 10-15 arbeidsplaatsen te hebben gerealiseerd onder beschut werken. In 2017 zullen wij met hen gaan bepalen welke rol zij ook na 2017 kunnen vervullen in het kader van beschut werken nieuw. Samen met de aanbieders en Wezo gaan we nader onderzoeken welke mogelijkheden er zijn en in hoeverre de expertise en detachingsfaciliteit van Wezo hiervoor kan worden ingezet. Dit doen wij in nauwe afstemming met een nog op te richten regionaal expertisepunt voor beschut werken. Begin 2017 zal dit expertisepunt naar verwachting operationeel zijn. In de samenwerking met de koplopers kan ook de invulling van beschut werken worden meegenomen.

Risico's

2.1 De plekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt moeten er ook komen

We merken dat veel werkgevers zeer (maatschappelijk) betrokken zijn en oog hebben voor inclusie. Tegelijkertijd blijkt het niet altijd gemakkelijk om dit nader in te vullen. Dit kan te maken hebben met de bedrijfseconomische omstandigheden van een bedrijf, maar ook met het wel of niet willen aangaan van risico's op bijvoorbeeld de kans op uitval van een medewerker. Door werkgevers te faciliteren met instrumenten, zoals subsidies en het verspreiden van risico's (bv. door detachering of no-risk polis), kan dit risico voor hen worden verkleind.

Financiën

In de Perspectiefnota 2017-2020 is reeds een financieel perspectief geschetst t.a.v. de opgave voor arbeidsparticipatie. Voor 2017 wordt € 750.000 incidenteel extra ingezet om arbeidsparticipatie te bevorderen en transformatie op het thema arbeidsparticipatie en bijstand te ondersteunen. De incidentele investering wordt afgezet tegen een groeiende bijstandspopulatie en structurele bezuinigingen op dit onderdeel. De hiervoor benoemde kaders zijn afgezet tegen het huidige financiële kader.

We brengen de financiën t.a.v. het thema arbeidsparticipatie en bijstand en onze strategische opgaven richting voorjaarsbrief 2017 nog nader in beeld. Voor de perspectiefnota 2018-2021 zullen wij hierop

Datum 11 oktober 2016

een aantal aanbevelingen doen, opdat we zo effectief mogelijk kunnen zijn in deelname door participatie, zoveel mogelijk mensen aan het werk en zoveel mogelijk aansluiten bij werkgevers.

Communicatie

De (werkgroep Werk en Inkomen van de) Participatieraad is betrokken en in de tussenstand is eveneens aangegeven dat met verschillende partners, zoals onderwijs en werkgevers, vervolgstappen worden gezet. Verschillende werkgevers en onderwijspartners hebben aangegeven de lijn die is ingezet te ondersteunen. Met hen is dit is een doorlopend proces waarin zij blijvend worden betrokken.

Vervolg

Als gevolg van de aanpak, wordt bekeken in hoeverre dit gevolgen heeft voor de benoemde instrumenten in de Verordening re-integratie 2015. Indien dit leidt tot een voorstel voor aanpassing, dan ontvangt de raad hiervoor een separaat voorstel.

Openbaarheid

Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang 2016
Kenmerk 29623
Onderwerp Naar een inclusieve arbeidsmarkt (21.15 – 22.30 uur)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 29-11-2016

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 6 februari 2017,

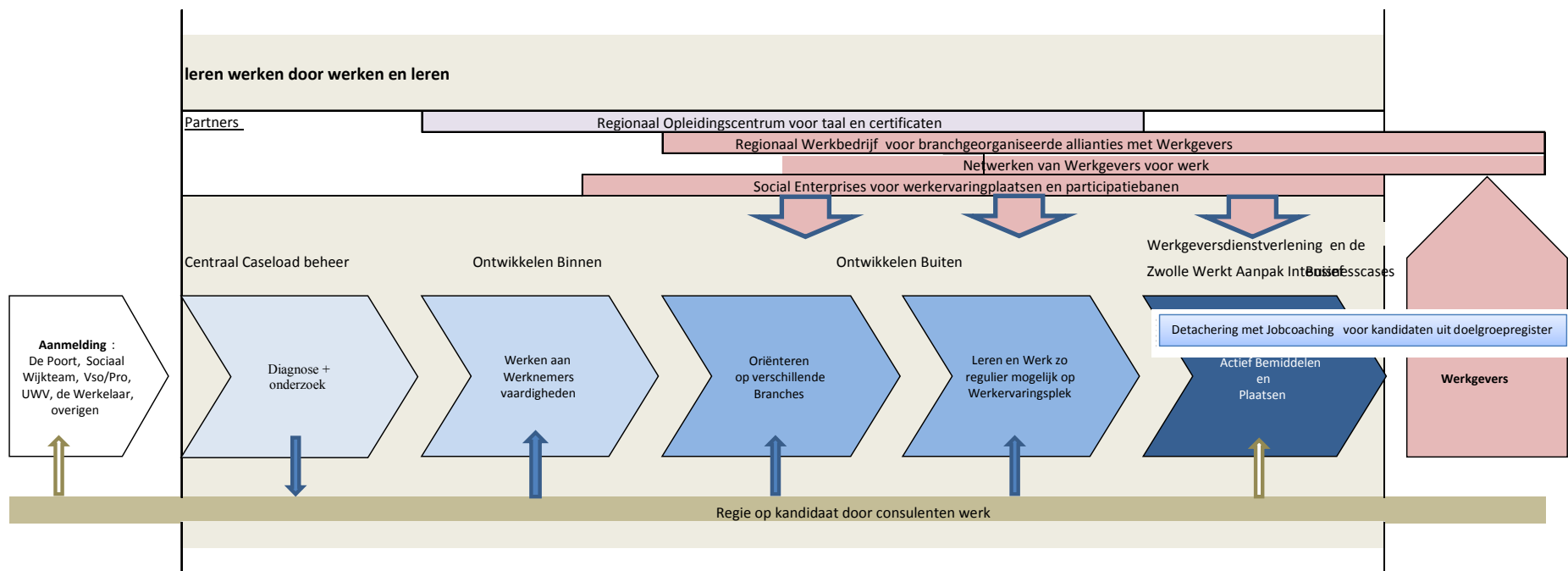
de voorzitter,

de griffier,

Bijlage 1 Doelgroepen Participatiewet

<i>Geen uitkering bij gemeente Zwolle, maar wel ondersteuning nodig naar werk</i>	<i>Participatiewetuitkering: bijstandsdoelgroep</i> In de gemeente Zwolle worden op peildatum oktober 2016 3.652 bijstandsuitkeringen verstrekt. Deze groep (1,2,3) is – in relatie tot de afstand op de arbeidsmarkt- als volgt in te delen:			<i>Doelgroep Sociale werkvoorziening (oud)</i>
0	1	2	3	4
Deze groep is divers. Hierin vallen WW-gerechtigden die aan het einde van hun WW-periode zijn, uitstromers uit het reguliere onderwijs zonder baan en startkwalificatie, die geen uitkering aanvragen (omdat ze bijvoorbeeld woonachtig zijn bij ouders), arbeidsbeperkten zonder uitkering die niet zijn opgenomen in het doelgroepenregister. Hiervoor geldt dat deze inwoners niet (direct) bij de gemeente in beeld waren. Zij komen in beeld via het UWV (signaal bij einde WW) en RMC.	<i>Geen of zeer beperkt arbeidsperspectief</i> Wanneer er sprake is van problemen op meerdere leefgebieden (bijvoorbeeld als gevolg van geestelijke problematiek, of door gezinsproblematiek of combinatie met zware schuldenproblematiek) zijn inwoners vaak niet in staat om op de arbeidsmarkt te participeren in een betaalde baan. Er is voor en met hen vaak al van alles geprobeerd, maar dit mocht niet baten. Voor hen geldt de Participatiewet écht als een vangnet. Enkele voorbeelden: - iemand die vanwege psychische klachten steeds uitviel in het werk. Dit (grote) risico op uitval leidt ertoe dat werkgevers liever kiezen voor iemand anders. Daardoor is deze persoon al meer dan vijf jaar uitkeringsafhankelijk. – een inwoner die	<i>Mogelijkheden voor betaalde arbeid</i> Op basis van een methodische diagnose is bepaald dat een deel van de bijstandsdoelgroep behoort tot de groep die binnen een jaar betaald aan de slag zou moeten kunnen komen. Daarbij zijn zij natuurlijk wel afhankelijk van beschikbare banen en is er ondersteuning nodig op weg naar werk (arbeidsontwikkeling en arbeidsfit maken).	<i>Snel aan het werk</i> Voor een beperkte groep cliënten geldt dat zij op korte termijn aan de slag kunnen. Zij hebben daarvoor weinig begeleiding nodig. Deze groep kent elke maand een andere samenstelling en grootte door de hoge omloopsnelheid.	De medewerkers die in dienst zijn bij Wezo onder de Wsw hebben allen een arbeidsbeperking en SW-dienstverband. Er zijn momenteel 800 mensen aan de slag bij of via Wezo. Van hen zijn 500 mensen gedetacheerd bij andere werkgevers. De SW-doelgroep wordt steeds ouder (geen nieuwe instroom) en vaak gaat dit ouder worden gepaard met meer beperkingen om te werken.

	vanwege hartproblemen niet meer in staat is te werken. - een alleenstaande vrouw van 60 zonder opleiding en werkervaring in de laatste 20 jaar, met lichamelijke klachten en zware schuldenproblematiek Voor deze groep is het uiteraard wel belangrijk om maatschappelijk te participeren.			
--	--	--	--	--

Legenda in relatie tot bijstandspopulatie-instroom

Onderdeel/onderdelen in schema	Instroom	Doorstroom	Uitstroom
Aanmelding de Poort, SWT, Vso/Pro/UWV	600		425 (waarvan 350 naar werk)
Opstroom vanuit bestaande populatie Centraal Caseload beheer (groep voor diagnose + onderzoek)	500		
Ontwikkelen binnen en buiten en Actief bemiddelen en plaatsen (waaronder via private partners)		300 + 150	
Actief bemiddelen en plaatsen (Snel aan de slag)		250	
In beelden actief houden voor diagnose, onderzoek en actief bemiddelen		400	

Motie Voldoende plaatsen en snelle verwijzingen Beschut werken

De gemeenteraad van Zwolle, in vergadering bijeen op 11 november 2016
Aan de orde: de **begroting 2017**

Constateert dat:

- de gemeente nu verantwoordelijk is voor het aanbieden van beschut werk voor personen die door een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding op en aanpassingen van de werkplek nodig hebben dat plaatsing in regulier werk redelijkerwijs niet verwacht kan worden
- uit landelijke en regionale berichtgeving, maar ook vanuit het college zelf, blijkt dat het beschut werk binnen de participatiewet niet of zeer moeizaam van de grond komt
- de 55 aanbieders van dagbesteding waar Zwolle een overeenkomst mee heeft gesloten, in hun gezamenlijke verantwoordelijkheid na 1 jaar en 10 maanden participatiewet slechts 1 beschut werkplek hebben gerealiseerd (1 van de geplande 10)

Van oordeel dat:

- sinds 1 januari 2015 alleen de wetten zijn aangepast, maar de mensen om wie het gaat niet uit onze stad zijn verdwenen of plotseling zijn veranderd qua geestelijk of lichamelijk kunnen
- de taak om zorgvuldig met hen om te gaan er nog steeds ligt en wellicht wel meer dan ooit
- de gemeente Zwolle (als enig eigenaar) in ieder geval 'als achtervang' nog steeds vrijelijk kan beschikken over de mogelijkheden, kennis, expertise en infrastructuur bij Wezo

Roept het college op:

- de regie bij het realiseren van de beschut werkplekken (nog) meer ter hand te nemen en daarbij gebruik te maken van alle mogelijkheden en middelen die de gemeente daartoe heeft
- voldoende, adequaat, gevoelsmatig veilig aanbod van plaatsen en fysieke ruimte voor beschut werken te creëren

- wachttijden voor indicering te reduceren en directe doorverwijzing en plaatsing te regelen voor iedereen die behoort tot de (mogelijke) doelgroep voor beschut werken.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens fractie GroenLinks
Michiel van Harten

Namens fractie SP
Bert Sluijer

Tegen: VVD

Aangenomen 11-11-2016

Reactie nota naar een inclusieve arbeidsmarkt

Geachte voorzitter,
Geachte dames en heren,

Graag wil ik u een beeld schetsen dat u allemaal al kent.

Hansje pansje kevertje die klom eens op een hek

Neer viel de regen, die spoelde Hansje weg

Op kwam de zon die maakte Hansje droog

Hansje pansje kevertje die klom toen HELEMAAL ZELF weer omhoog.

Mooi beeld, vindt u niet?

Kijkend naar arbeidsparticipatie en de bijbehorende nota die vanavond voorligt, is het helaas zo dat niet iedereen in staat is om uit zichzelf omhoog te klimmen op de participatieladder. Laat staan wanneer het meerdere keren geregend heeft of er echt sprake is van 'zwaar weer'.

Mijn naam is Pim Hoek, ik ben verbonden aan Hogeschool Windesheim, dat als kennisinstituut met zo'n 21.000 studenten en 2000 medewerkers waarde(n)volle professionaliteit en een inclusieve samenleving hoog in het vaandel heeft staan.

Zelf ben ik verbonden aan de Calo, opleidingen rondom bewegen waar zowel de docentenopleiding, de opleiding rondom sportmanagement als de opleiding psychomotorische therapie bij elkaar komen. Met name vanuit de laatste opleiding ligt de focus op het inzetten van bewegingsgerichte- en lichaamsgerichte activiteiten als middel tot het ontwikkelen van vaardigheden en competenties met als doel de participatie van (veelal) kwetsbare mensen in de samenleving zo optimaal mogelijk te laten zijn. Denk aan vluchtelingen, studenten met een psychische stoornis, mensen met verstandelijke beperking of volwassenen die uit dreigen te vallen vanwege psychische problemen. In het Ambulatorium, een innovatie-werkplek met zo'n 15 docenten, studenten en het werkveld lopen zo'n 120 tot 140 studenten per jaar hun stage binnen 50 tot 60 kleine en grotere projecten, waaronder rondom arbeidsparticipatie. De kracht is samen leren en innoveren rondom maatschappelijke vraagstukken. We zien dat bewegen werkt. Mensen letterlijk en figuurlijk in beweging brengen en houden is daarin een belangrijk uitgangspunt.

Pleidooi dat ik vanavond wil houden is dat een bijdrage van een kennisinstituut als Hogeschool Windesheim van waarde kan zijn in het vraagstuk in de voorliggende nota.

Tegen deze achtergrond en met het beeld van Hansje pansje voor ogen en dat van de vele andere soorten 'kevertjes', zijn er een aantal uitgangspunten voor de nota waar ik graag een aanvulling op wil geven.

In een nadere bestudering van de nota lijken er een aantal grote uitdagingen in de nota te zitten.

Ten eerste: de overgang vanuit onderwijs naar vervolgonderwijs en onderwijs naar arbeidsparticipatie lijkt nog niet altijd op elkaar aan te sluiten. Dit vraagt aandacht en verdere uitwerking hoe dit te verbeteren en met welke partners.

Ten tweede: werkgevers willen verantwoordelijkheid nemen en gaan zelf aan kop. Dit wordt genoemd in de nota, waar tegelijkertijd in de nota ook genoemd worden dat werkgevers arbeidsfitte kandidaten aangeleverd willen krijgen. En dat vele werkgevers onvoldoende toegerust zijn in de route daar naartoe en ook te weinig tijd en deskundigheid in huis te hebben om hier ook koploper in te zijn.

Dit leidt tot het derde punt: het is van waarde en belang om juist de mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt te ondersteunen om weer aan de slag te kunnen. Soms in betaald dienstverband, maar ook met alle varianten in de weg daar naartoe.

Kortom, op veel vlakken is het van belang om inhoudelijk nog verder te zoeken naar een meest passende aanpak in de volle breedte vanaf onderwijs tot werk en van geïsoleerde individuen tot betaald werkende individuen.

Vanuit Hogeschool Windesheim en het Ambulatorium, met een enorm netwerk van samenwerkingspartners willen wij graag een waardevolle bijdrage leveren aan het gezamenlijk zoeken naar de meest passende oplossingen voor bovenstaande dilemma's. Bijvoorbeeld door mee te denken en mee te doen in het bepalen van efficiëntie en effectiviteit en door te experimenteren met pilots van werkwijzen die op andere plekken efficiënt en effectief (b)lijken, maar ook in nieuwe innovatieve pilots die we regelmatig met onze partners opzetten.

In de co-creatie met studenten, docenten alsmede de verbinding met vrijwilligersorganisaties, sociale wijkteams, zorgprofessionals, jobcoaches en werkgevers of social enterprises kan een verdere uitwerking gerealiseerd worden. Een eerste opzet hoe er flexibel, op maat en modulair gewerkt kan worden hebben we al uitgewerkt in samenwerking met de at. groep, met een samenhang van ondersteuning binnen het onderwijs, in de overgang van onderwijs naar werk, zorg en ondersteuning voor een individu waar nodig en toerusten van werkgevers in de omgang met de medewerker. De at. groep is ook een bedrijf dat gelooft in een ketenaanpak en kan daarin een voorbeeld zijn van bovengenoemde co-creatie. Er wordt jobcoaching en arbeidstoeleiding geboden, o.a. door incompany on the job training van arbeidsvaardigheden, er is begeleiding (WMO/JW), en tenslotte behandeling (GGZ, zorgverzekeringswet) voor die mensen die de meeste intensieve aanpak behoeven.

Gezamenlijk geloven we in een opzet waar zo min mogelijk professionals ingezet worden, maar wel de best passende ondersteuning geboden kan worden. Hierbij is inzet van ondersteuning modulair op te bouwen van minimale begeleiding (bijv. coaching door een student) tot aan intensieve begeleiding door zorg- en arbeids-professionals.

De flexibiliteit in dit construct maakt dat hierin een schaalbaarheid realistisch is.

Doordat er geen standaard 'aanbod' is, kan hier per individu en per moment naar gekeken worden en in worden bijgesteld.

Juist ook bij mensen met een laag arbeidspotentieel kunnen innovatieve mogelijkheden bedacht worden waarin 'al doende' geoefend wordt met vaardigheden die op de arbeidsmarkt van waarde zijn. Met het eerder genoemde brede gezelschap van samenwerkingspartners kan gekeken worden naar mogelijkheden om al wel te kijken naar mogelijkheden richting arbeidsparticipatie, al is het op de langere termijn.

Door de verbinding met het Hoger Beroepsonderwijs te maken waarin studenten en docenten een bijdrage kunnen leveren, staat het leren en innoveren continue voorop en zijn we altijd op de hoogte van 'state of the art' ontwikkelingen, zowel landelijk als in de internationale context. De kwaliteit van de inzet van studenten kan daarin wel geborgd worden door de inzet en ondersteuning van docenten en professionals uit het werkveld.

Hierin is een integrale aanpak van onderwijs, onderzoek en ondernemen en innoveren de insteek om kennis te genereren, niet alleen door het te bedenken, maar ook door te gaan doen.

Binnen de nota worden diverse aspecten benoemd die de nodige aandacht en uitwerking vragen, zoals bijvoorbeeld:

- Inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben ondersteuning nodig om aan de slag te komen
- Gemeente zorgt voor arbeidsfitte kandidaten en ondersteunt kwetsbaren
- Focus op arbeidsfit krijgen van kandidaten
- Bevordering van maatschappelijke participatie

Tot slot, het pleidooi dat ik vanavond wil houden naar aanleiding van mijn eerdere opmerkingen, is dat bij bovengenoemde punten een bijdrage van een kennisinstituut als Hogeschool Windesheim van waarde kan zijn. Sterker nog, we zijn al zeer actief aan de slag met deze aspecten!

We zijn daarin in staat om passende oplossingen te bedenken die voldoen aan de eisen van het arbeidsfit krijgen van een grote diversiteit aan mensen, het zoeken naar nieuwe mogelijkheden en het zorgen voor kostenefficiënte interventies. Op deze manier zijn niet alleen de werkgevers, maar is het geheel aan samenwerkingspartners koploper vanuit regio Zwolle.

Ik hoop van harte dat hiermee Hansje pamsje, Pietertje, Jan, Achmed en vele anderen een passende plek kunnen vinden op de arbeidsmarkt waarin ze zo goed mogelijk kunnen participeren in onze maatschappij.

Dank voor uw aandacht.

Raadsplein info/debat

Datum 6 februari 2017

onderwerp	Proces Reeve (19.40 – 21.00 uur)
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Gerrits - Nijkamp, Patricia (2088)
afdeling	Ruimte & Economie

Voorgesteld besluit raad

6 febr is debatronde raad

Informatienota voor de raad

Datum 12 december 2016

Onderwerp	Proces Reeve
Versienummer	V1.1

Portefeuillehouder N. Vedelaar

Informant P.C. Gerrits
Afdeling Ruimte & Economie / OW
Telefoon 038 498 2088
Email PC.Gerrits@zwolle.nl
Bijlagen 1. Bestuurlijke afspraken Reeve 2 december 2016

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De voortgang in het proces Reeve en het principe-besluit van het college om in te stemmen met de bestuurlijke afspraken over Reeve.

Datum 12 december 2016

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

Begin april 2016 is uw raad geïnformeerd over de aanpak van het proces Reeve. Een gezamenlijk traject van Zwolle, Kampen en de Provincie Overijssel.

Reeve is een woningbouwplan van de gemeente Kampen voor 1.300 woningen. Het plan is in 2013 gesneuveld bij de Raad van State, wegens gebrek aan onderbouwing van de actuele regionale behoefte. Kampen wil het plan nog steeds graag ontwikkelen en opnieuw in procedure brengen.

Doel van het proces was om op basis van actuele prognoses en het huidige marktbeeld het plan te herdefinieren binnen de regionale woningmarkt. Ook was het doel om te onderzoeken of er een gezamenlijke oplossing te vinden is, wetende dat er verschillende posities en belangen zijn.

Na meerdere onderzoeken en door nauwe bestuurlijke samenwerking is er nu inderdaad zicht op een gezamenlijke oplossing. Ons college informeert u hier graag over in deze nota.

Kernboodschap

Wat eraan vooraf ging

Woningbouwplan Reeve is gemaakt in een andere tijd en een andere markt. Gemeenten en provincie werkten aan een groot groeiperspectief waarvoor veel gronden werden verworven (eind jaren 90 – 2008). Hoewel vooral Zwolle de regionale groei in West-Overijssel faciliteert, leek de groei te omvangrijk om alleen in Zwolle op te kunnen vangen. Uit die tijd stamt het woningbouwplan Reeve van Kampen, bestaande uit in totaal 1.300 woningen. In 2013 is het plan gesneuveld bij de Raad van State. Die miste de onderbouwing van een actuele regionale behoefte, conform de Ladder Duurzame Verstedelijking.

Volgend op een regionale woonvisie, zijn begin 2016 regionale woningbouwafspraken gemaakt binnen West-Overijssel, rekening houdend met de vereisten van die Ladder. Consequenties hiervan zijn o.a. dat plannen regionaal afgestemd moeten worden en er balans moet zijn tussen vraag en aanbod. Zwolle heeft door adaptief programmeren een goede uitgangspositie; ongeveer twee derde deel van onze programmaruimte is bestemd in plannen. Een derde deel is nog vrij voor nieuwbouw- en transformatieplannen en die ruimte is ook nodig voor de groeioprognose van Zwolle. In Kampen was het aanbod groter dan de behoefte. Kampen heeft daarom een bijstellingsplan van het woningbouwprogramma vastgesteld. Over Reeve is een procesafpraak gemaakt in het regionale woningbouwprogramma, zijnde: 'Ten aanzien van Reeve worden daarbij vervolgaafspraken gemaakt tussen de gemeente Kampen, gemeente Zwolle en Provincie'.

Het woningbouwplan vindt plaats in een bijzonder gebied, de IJsseldelta. Hier vindt een grote gebiedsontwikkeling plaats, het project Ruimte voor de Rivier IJsseldelta. Over deze bypass-ontwikkeling zijn in 2013 bestuurlijke afspraken gemaakt met een groot aantal partijen (rijk, provincies, gemeenten, waterschappen, Staatsbosbeheer). Over de woningbouw binnen deze gebiedsontwikkeling zijn geen afspraken gemaakt met Zwolle. Kampen en de provincie hebben afspraken gemaakt over regie en grondoverdracht.

Op basis van de regionale woonafspraken, de bestuurlijke afspraken over de gebiedsontwikkeling en vanwege de benodigde regionale afstemming is eind maart 2016 een plan van aanpak vastgesteld voor het proces Reeve. Een gezamenlijk traject van Zwolle, Kampen en de Provincie Overijssel. Doel van het proces was om het woningbouwplan van Kampen te herdefinieren in de huidige tijd en markt en binnen de regionale woonafspraken. Welke bijzondere kwaliteiten heeft het plan, is er

Datum 12 december 2016

voldoende vraag naar, hoe verhoudt het zich tot het resterende aanbod in Kampen, de regio en de regionale afspraken en is het economisch uitvoerbaar?

Ook was het doel om te onderzoeken of er een gezamenlijke oplossing te vinden is, wetende dat er verschillende posities en belangen zijn, maar dat we ook belangrijke samenwerkingspartners zijn.

Na meerdere onderzoeken en door nauwe bestuurlijke samenwerking is er nu inderdaad zicht op een gezamenlijke oplossing.

Van onderzoeken naar bestuurlijke afspraken

Het proces wordt begeleid door een externe procesbegeleider. Meerdere bureaus met ruime kennis en ervaring op het gebied van de Ladder en woningbouwplannen zijn ingeschakeld, zoals Stec en Rebel.

De actuele marktbehoefte is onderzocht en de potentiële toegevoegde waarde van het plan op het bestaande en aanstaande aanbod in de regio. Ook is er gekeken naar de economische uitvoerbaarheid en naar de ladderproofheid van een plan in verschillende groottes.

Hieruit is geconcludeerd dat de unieke karakter van het gebied benut kan worden voor een plan dat echt iets toevoegt aan het regionale woningbouwaanbod. Uitgaande van de unieke elementen als het water/de haven en de dijk is een plan van 600 woningen te rechtvaardigen, dat naar verwachting in een periode van 10 jaar af te zetten is. De uniciteit leidt naar verwachting ook tot een hoger percentage kopers uit de regio en daarbuiten dan bij een gemiddeld plan. Het grootste deel zal uit de gemeente Kampen zelf komen. Bijstelling van het plan maakt het plan logischerwijs financieel lastiger haalbaar voor Kampen.

Op basis hiervan zijn er concept-bestuurlijke afspraken geformuleerd om tot een gezamenlijke oplossing te komen. De 13 afspraken zijn geformuleerd in de bijlage 'Bestuurlijke afspraken Reeve d.d. 2 december '16'. Samengevat:

- Er komen 600 woningen in het middeldure en dure segment, in een exclusief waterrijk woonmilieu in Reeve, in de periode 2017-2027. Kampen wil hierbinnen nog een aandeel sociale woningen, mits dat te onderbouwen is.
- 350 Woningen komen uit de lokale behoefte van Kampen; 90 woningen uit de bovenregionale markt en 160 woningen uit de Zwolse woningbouwbehoefte. Kampen en Zwolle zorgen ervoor dat dit mogelijk is binnen de afgesproken kaders voor de woningbouwprogramma's, conform de regionale woonafspraken. Monitoring vindt plaats via de reguliere overleggen.
- Er zijn termijnen afgesproken voor actualisatie van de woonafspraken, het meetellen van de plancapaciteit, ter inzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan en besluitvorming in de gemeenteraad van Kampen. De laatste termijn geldt als ontbindende voorwaarde voor deze bestuurlijke afspraken, met uitzondering van die over de grondoverdracht.
- De provincie doet een extra financiële bijdrage van € 6 mln, vanwege het belang van woningbouw voor de gebiedsontwikkeling Reeve, de regionale woningmarkt en de bijzonderheid van het plan.
- Er is een procesafpraak geformuleerd indien het bestemmingsplan sneuvelt bij de Raad van State.
- Alle overige afspraken tussen provincie en Kampen over het project IJsseldelta blijven ongewijzigd.

Ons college staat hier positief tegenover en heeft daarom een principe besluit genomen om in te stemmen met de afspraken, uitgaande van een passende ladderonderbouwing.

Datum 12 december 2016

Consequenties

Zwolle draagt 160 woningen bij uit haar woningbouwprogramma ten behoeve van deze oplossing, over een periode van 10 jaar. Door het unieke karakter van Reeve wordt er een hoger percentage kopers uit de regio/Zwolle verwacht dan bij een gemiddeld woningbouwplan. Hetzelfde geldt voor de bovenregionale aantrekkingskracht. Onze bijdrage is hierop gebaseerd.

Voor deze bijdrage is voldoende ruimte binnen ons programma voor die periode (ca. 6.000 woningen). Hierdoor voorzien we nu ook geen financiële gevolgen van de uitvoering van de bestuurlijke afspraken.

Communicatie

De colleges informeren gelijktijdig hun raden en staten medio december.

Ook gaat er een gezamenlijk persbericht uit.

Vervolg

In januari 2017 verwachten we een definitieve ladderonderbouwing. Hierna vindt ondertekening plaats van de bestuurlijke afspraken door het college.

Openbaarheid

De nota en de bijlage zijn openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang

Kenmerk

31032

Onderwerp

Proces Reeve (19.40 – 21.00 uur)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 13-12-2016

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 6 februari 2017,

de voorzitter,

de griffier,

Bestuurlijke Afspraken Reeve - 2 december 2016

Gemeente Kampen, gemeente Zwolle en Provincie Overijssel hebben tijdens de vierde bestuurlijke tafel Reeve, op 2 december 2016, de volgende afspraken vastgesteld:

1. Dat er 600 woningen in het middeldure en dure segment, in een exclusief waterrijk woonmilieu in Reeve kunnen worden gebouwd, in de periode 2017-2027.
2. 350 van deze 600 woningen komen uit de lokale behoefte van Kampen. Maximaal 30% van de 350 woningen kan sociale woningbouw worden, mits dit percentage niet negatief uitpakt voor de ladderonderbouwing en de kwalitatieve uitstraling van het plan.
3. De overige 250 woningen zijn afkomstig uit de behoefte van Zwolle (160 woningen) en uit de bovenregionale behoefte (90 woningen).
4. Kampen en Zwolle zorgen dat hun woningbouwprogrammering (balans vraag en aanbod) op orde blijft. In dit kader zal Zwolle rekening houden met de inbreng van 160 woningen. Dit aantal neemt verhoudingsgewijs (350w Kampen; 160w Zwolle; 90w bovenregionaal --> verhouding 5,8 : 2,7 : 1,5) binnen 10 jaar af naar 0.
5. In het kader van de uitvoering van de Woonafspraken (2016-2020) worden in het eerste kwartaal van 2017 nieuwe afspraken gemaakt over vraag en aanbod. De vraagkant wordt bepaald door een middeling op basis van de laatste vijf jaar Primosprognoses (voor de periode 2017-2027) en een bandbreedte tussen de 5-10 %. De aanbodkant wordt geactualiseerd aan de hand van de planmonitor waarbij de harde plancapaciteit peildatum 1-1-2017 wordt opgenomen. Het RWP wordt het eerste kwartaal van 2017 op deze onderdelen geactualiseerd.
6. Plancapaciteit wordt meegeteld als het bestemmingsplan 'Reeve' onherroepelijk is; op dat moment pas staat Reeve in het lijstje van Kampen onder 'harde plancapaciteit' met 350 woningen lokale behoefte.
7. Het ontwerpbestemmingsplan 'Reeve' wordt in 2017 ter inzage gelegd. Besluitvorming in de gemeenteraad van Kampen vindt uiterlijk 31 december 2017 plaats. Als besluitvorming niet uiterlijk 31 december 2017 plaatsvindt, vervallen alle bestuurlijke afspraken uit voorliggend document, met uitzondering van de afspraak over grondoverdracht zoals onder 12a en 12b geformuleerd.
8. Provincie, Kampen en Zwolle monitoren de afspraken via de bestaande reguliere overleggen.
9. Partijen hebben advies gevraagd van de Stec-groep ten aanzien van onderbouwing van de ladder voor duurzame verstedelijking. Het advies van de Stec-groep biedt op dit moment voldoende vertrouwen om de voorliggende bestuurlijke afspraken vast te stellen. In januari 2017 komt een meer uitvoerige ladderonderbouwing beschikbaar. Deze wordt door de combinatie Stec-groep – BSP opgesteld. Daarna zullen de bestuurlijke afspraken, met deze meer uitvoerige ladderonderbouwing als bijlage, van een handtekening worden voorzien.
10. Mocht het bestemmingsplan vanwege de ladderonderbouwing sneuvelen bij de Raad van State, dan gaan Kampen, Zwolle en de provincie opnieuw met elkaar aan tafel om ten eerste te bespreken wat de oorzaak daarvan is en ten tweede zullen zij, mocht de oorzaak - zonder openbreken van het RWP en met behoud van de uitgangspunten van de bestuurlijke tafel Reeve - weg te nemen zijn, nieuwe of aanvullende bestuurlijke afspraak maken. Indien dat niet aan de orde is, gaan de drie partijen opnieuw aan tafel om te bezien wat wel mogelijk is.
11. Gezien het belang van woningbouw in Reeve voor de gebiedsontwikkeling en de regionale woningmarkt en eveneens de bijzonderheid van het plan door een exclusief waterrijk woonmilieu, zal de provincie een extra financiële bijdrage doen van € 6 mln in de kwalitatieve elementen in de openbare ruimte, waaronder de sluis.
12. De volgende nieuwe momenten voor grondoverdracht en financiële bijdragen zijn:

- a. Levering van de gronden van de provincie aan Kampen, en betaling door Kampen aan de provincie ten aanzien van de Zwarte Dijk / N50 vindt uiterlijk 2 januari 2018 plaats.
 - b. Levering van de overige gronden van de provincie aan Kampen, en betaling door Kampen aan provincie vindt uiterlijk 2 januari 2021 plaats.
 - c. De betaling van de bijdrage door Kampen á € 4,9 miljoen aan de provincie ten behoeve van het project IJsseldelta vindt plaats uiterlijk 31 december 2020.
 - d. De financiële bijdrage van de provincie á € 6 miljoen wordt overgemaakt aan de gemeente Kampen uiterlijk 4 weken na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan, doch niet eerder dan 31 december 2019.
13. Alle overige afspraken tussen provincie en Kampen over het project IJsseldelta blijven ongewijzigd.

Ondertekening

De gemeente Kampen vertegenwoordigd
door Wethouder G.J. Veldhoen

De gemeente Zwolle vertegenwoordigd
door Wethouder N. Vedelaar

De provincie Overijssel vertegenwoordigd
door Gedeputeerde M.T. van Haaf

Achtergrondinformatie Reeve

Documenten over proces Reeve die als achtergrondinformatie beschikbaar zijn bij de informatienota aan de raad d.d. 13 dec. 16:

- 1) Notitie proces en aanpak Reeve versie 16 maart (bijlage bij collegebesluit eind maart 2016)
- 2) Documentenoverzicht Reeve (bijlage bij collegebesluit eind maart 2016)
- 3) Onderzoek Reeve in regio 'Zicht op Reeve' (Stecgroep en Rebel, 9 mei 2016)
- 4) Scenario's Reeve en vergelijkbare projecten (Stec-groep en Rebel, 18 juni 2016)
- 5) Aanvullend advies extra vragen Reeve (Stec-groep en Rebel, 17 juni 2016)
- 6) Concept Ladderonderbouwing Reeve incl beantwoording aanvullende vragen (Stec-groep, november 2016)

Agenderingsverzoek Informatienota

Indienende fractie:

SP en GroenLinks

Naam woordvoerder:

Frank Futselaar en Remko de Paus

Verzoek om agendering van de Informatienota:

Informatienota proces Reeve

**Deze Informatienota staat op de lijst van
ingekomen stukken d.d.:**

09-01-2017

Verzoek om agendering in de:

☐ Informatieronde

☒ Debatronde

Aanleiding tot agenderen:

In de concept-bestuurlijke afspraken wordt voorgesteld om 160 woningen van de Zwolse woningbehoefte af te staan aan het Reeveproject. Feitelijk levert Zwolle -verreweg de grootste groeistad van de regio- hiermee toekomstige woningen in om het desastreus mislukte Reeve-project van de gemeente Kampen en de Provincie Overijssel te redden.

Beoogd effect van agenderen:

Meningen uitwisselen over de vraag of de bestuurlijke afspraken niet nadelig zijn voor Zwolle, en of deze passend zijn in de verwachtingen van de gemeente Zwolle als belangrijkste groeikern in de regio van de komende jaren.

**Voor de Informatieronde moeten de volgende
betrokkenen worden uitgenodigd:**

Voor de Debatronde moet de debatvraag zijn:

Moet de gemeente Zwolle instemmen met de concept-bestuurlijke afspraken rond het Reeve-project, als dit betekent dat 160 huizen van de Zwolse woningbehoefte verdwijnen? En dat hiervoor natuurgebied wordt opgeofferd?

Datum 11 mei 2010